

JOANNIS PHYSIOPHILI
OPUSCULA.

CONTINENT

MONACHOLOGIAM; ACCUSATIONEM PHYSIOPHILI;
DEFENSIONEM PHYSIOPHILI; ANATOMIAM
MONACHI.

Collegit, edidit & præfatus est

P. ALOYSIUS MARTIUS.

Augusta Vindelicorum,
Sumtibus Editoris.

1784.

JOHN W. B. T. S. O. P. H. I. I.

OPUSCULE.

Ms. no. 1000
Ms. no. 1000

UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO, ILL., U.S.A.

1900

419 605041

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

CHICAGO, ILL., U.S.A.

1900

P. P. P. P.

FAST,

*N.B. vide infra
pag. ultimam*

PHILOS. ET A. A. L. L. DOCTORI, ECCLESIAE
METROPOLITANÆ VINDOBONENSIS AD S.
STEPHANUM CHORI MAGISTRO.

COMMILITONI SUO

OPUSCULA

JOANNIS PHYSIOPHILI

SUIS CURIS COLLECTA

D. D. D.

P. ALOYSIUS MARTIUS.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

CHURCH OF THE HOLY TRINITY

612140T13151777

1850

LOAN IS PHYSIOGRAPHY

1738103 2 2 50 411

101734-501450

ALOYSIUS MARTIUS
FASTIO SUO
S. P. D.

*M*itto tibi strenuissime Fastie! nitidior-
rem & comptiorem Physiophili Mo-
nachologiam, variis auctam accessioni-
bus, quam denuo recudi curavi. Mira-
beris forte me id jam aperte agere, quod
nuper publice negavi. At scies retracta-
tionem illam, tabellis publicis augustanis
insertam, me inscio, ab occulto quodam
monachismi fautore fabricatam fuisse, id
quod solemniter in sermone meo, ad popu-
lum augustanum die Pentecostes 1783. ha-
bito, indicavi; Nostra enim interest ut
pateat coram omnis conditionis homini-
bus, quam stultus & præcox fuerit mo-
nachorum triumphus ob funestam Socie-
tatis exterminationem. Sperabant tum,
calamitatem Societatis ipsorum incremen-
to profuturam; sentiant jam, quod unus-
quisque emunctioris navis prædixerat:
desertum fulcimentis suis monachismi &

edificium properasse in ruinam & extinctionem nostram verius cladem & excidium totius exercitus monastici, quam stragem singulae tantum cohorti illatam, fuisse. Tu, cui opuscula hæc in perpetuam amicitiae meae tesseram do, dono, dedico, curabis, ut in manus omnium perveniat libellus.

Exspecto ut de fatis, quæ in reformante hoc seculo apud vos de die in diem subit religio, certiore me semper redas. Audio quidem jam fastidiosas & nefastas videri fastiditis Vindobonensium stomachis instructiones tuas catholicas. Sed macte animo mi Fastie! Veniet tempus quo fastosa Fastii doctrina tanquam semen, quod sub hieme incredulitatis delitescit tantum, non vero emoritur, cum fastu fastigabitur in aristas, & fructus
fe-

*feret egregios, nequaquam fastidium, sed
sitim ampliore verbi fastiani, cientes, &
in hanc spem, si fas est prophetam agere,
jam nunc diem fastum, quo Fastius ad
fastigium dignitatis parochialis evectus
fuit, cum religioso quodam fastu in fa-
stis ecclesiae rubra creta notari vellem.*

*Inviderem fere gloriae tuae, si esset
invidiae locus inter commilitones, quos
idem zelus pro causa verae religionis in-
cendit, tam strenue pro aris & focis se-
dis romanae dimicas, tam gloriose, exer-
citatus in arena athleta, triumphas!
Quam magnifice semper in publico appa-
res! praecedentibus lento passu graviso-
nis illis P. P. P. P. Videor mihi videre
consulem romanum suis stipatum licitori-
bus incedere, aut Patrem Patriae, Pa-
cificatorem Populorum, vel Praefectum*

Prætorio Provinciæ Pannonicæ advehi.
Sed meliori certo titulo tu quadrijugum
tuum P. P. P. P. meruisti, ac imperato-
res illi & consules, proh dolor! ethnici,
qui nomen Parthici, Punici, Pannonici,
Patris Patriæ, Protectoris Populi, Præ-
sidis Provinciæ, & quæ sunt reliqua va-
næ gloriæ attributa, non nisi sanguine
cæсорum hostium & lachrymis expilata-
rum Provinciarum nominibus suis ad-
scripserunt. Tu opportune Patris titulum
obtinuisti, cum Patris officiis, & castis
conjugalis amoris amplexibus voto solem-
ni renuntiasti; Patricii nomen in fonte
baptismi feliciter suscepisti. Præputius
unanimi populi consensu salutat es, cum
nuper victor, e pugna contra impugna-
tores præputii redux, salutiferum illud
præputium præputiato sacerdotio vindi-
casses; laudabiliter tandem nuperrime
Pel-

Pelliceus appellatus es, cum boni pastoris officio functus innocuam tonderes ovem & pelle ovina accingeres humeros ut lubentius sequatur grex praeuntem — pastorem.

Succumberem, fateor, sub his bene partæ gloriæ stimulis, si nomen meum tot & tantis ornamentis oneraretur actuum; & ideo in humilitate cordis mei adoro dispositionem divinam, quæ me non athletam gloriosum, sed humilem gladiatorem, non instructorem & tibi-cinem catholicum sed exiguum concionatorem urbiculæ vix non catholicæ esse voluit. Pergo nihilominus alacriter, tuo incitatus exemplo, satisfacere vocationi meæ & quamdiu pulmonibus meis non deficiet spiritus, non desistam anathematizare, excommunicare, damnare omnes,

quotquot occurrent mihi , Paganos &
Ethnicos , Lutheranos & Calvinistas, A-
nabaptistas & Antipapistas, Sciolos &
Neologos , & , qui pessimi sunt omnium,
Fansenistas ; non desistam stupor esse &
ludibrium gentibus in hac valle lachry-
marum , ut merear aliquando in cælo
coronam incorruptibilem , quæ unica sit
spes mea & vatum.

Tu gloria tua & in hoc mundo
quoque frueri ; uterque tandem nil aga-
mus , quam quod facit A. M. D. G.
Vale iterumque vale.

Dabam Augustæ Vindelicorum
3. Junii 1784.

JOANNIS PHYSIOPHILI

S P E C I M E N

MONACHOLOGIÆ

METHODO LINNÆANA

TABULIS TRIBUS ÆNEIS ILLUSTRATUM.

Ego autem vehementer laetor, in mea Patria inter reliqua studia ad Insecta (monastica) etiam perquirenda, describenda, dignoscenda, commilitonum sensim excitari curam & cogitationem; nisi enim me fallit conjecturae jucunditas, hinc futurum auguror, ut abjectissimis quidem in rebus etiam agnoscamus supremi artificis manum & sapientissima consilia. Quumque hoc pacto, omni in eum pietati, nostro satisfacere officio conati fuerimus, haud præclusa, opinor, nostrae diligentiae, adtentisque in rerum omnium nexu animis, via erit, ad ea invenienda remedia, quae Insectorum, (Monachorum) quibuscunque noxis recte opponamus, immo spes tum nobis affulgebit, fore; ut quemadmodum cetera divinae virtutis munera, ita Insecta (Monachos) quoque ad eos fines ususque convertamus, quos si assequi ubique poterimus, rerum in universum omnium creaturarum nullam nocuisse intelligemus.

Linnaeus,

de noxa insectorum.

JOANNES PHYSIOPHILUS

LECTORI

SALUTEM.

A tempore, quo purgata a sophismatis Peripateticorum mediique ævi crepundiis Philosophia, in pristinum, digniorem matre omnium artium, splendorem restituta fuit, Historiæ naturalis studium quoque maxima cepit incrementa; Summi enim viri, in cognitionem & cupiditatem amœnissimæ hujus scientiæ tracti, eam, resectis commenticiis fabulis remotaque obscuritate, paulo subtilius excoluerunt; varias rerum omnium procreatricis classes pervagantes, cuncta, quæ sive in superficie terræ crescunt & vegetant, aut in visce-

~~JOHANNES~~
fceribus telluris coagulantur, accuratius examinarunt, unitisque viribus obscuriora scrutantes, inventa sua cum orbe literario continuatis curis communicarunt, & corpora quæ nos foveant, tuentur, curant, sanantque, scriptionibus philosophicis illustrarunt, ita ut vix intentatum aut intactum quidquam superesse, & messe facta, jam in spicilegium tantum veniendum esse videatur.

Rem actam agerem, si viros recenserem, colligendo, definiendo & distribuendo totius rei naturalis apparatus, de naturæ studio optime meritos, aut nomina eorum adferrem, qui unam solum naturæ classem, aut genus unum corporum, præsertim organicorum, peculiari studio pertractarunt. Id vero tibi, L. B. reticere nequeo: mihi a teneris ad naturæ studium non impulsio tantum sed etiam laceffito visum quoque fuisse, omnem prope de naturæ ope-

operibus scribendi materiem exhaustam,
& vix reliquum esse aliquid, cujus ne-
que scientiam neque explanationem ha-
beremus, cum, nescio quo fato, in
memorabile illud Solonis dictum inci-
derim: *Nosce te ipsum.*

Aurea hac sententia perculsus in
hominem hominisque diagnosin atten-
tius indagavi, species varias anthropo-
morphas cum homine comparavi, &
ecce! inopinato genus novum detexi,
quod hominem, entium creatorum per-
fectissimum, cum simia, stultissimo ani-
mali, connectat arctius, tantumque hia-
tum hominem inter & simiam repleat:
Monachum puto, genus humanam for-
mam mentiens, quamvis diversissimum
ab homine.

Longe absum ut eos, qui historiæ
naturalis scientiam profitentur, inad-
vertentiæ arguam, quod versantem
quo-

quotidie sub oculis Monachorum gregem propius examinare hunc usque in diem neglexerint, cum hominis vultus & figura, quam præferebat Monachus, errorem facile excuset, & quorum scientiam de omnibus fuisse constat, eorum ignoratio de aliquo purgatio debeat videri. Mihi vero non possum non applaudere, studio meo operaque tandem novum latissimumque apertum esse campum, in quem excurrant Naturæ scrutatores, industriam suam exercitaturi, & me quoque opportunam nactum esse occasionem, rem naturalem ampliandi & pro viribus meis promovendi. Non equidem tantum mihi sumo, ut eum esse me putem, qui materiam hanc absolvat, & Monachorum innumerabilem exercitum in compendium redigat; præsertim cum eruendi prius sint generis hujus & specierum genuini characteres, & colligenda omnia, quæ de natura singulæ speciei innotuerunt; id quod fieri nequit, donec Naturæ studiosi omnes totius orbis Monachos sibi

occurrentes aut notos, ad leges systematis majori diligentia descripserint. (*)

Interea, & usque dum excitati ad
studium Monachologiæ votis & hortati-
bus

(*) Si Hierarchia universa ad methodum Mammalium Linnæi ordinanda esset, Monachos ad *Bruta* referendos esse mihi videtur. Sed filo ariadneo munitum esse oportet eum, qui ex hoc labyrintho extricare sese posset; Genus Monachorum fors in familias tres, seu in Monachos sarcophagos, ichthyophagos. & phytiphagos distribuendum?

Characteres specierum desumendi a Capite, Pedibus, Ano, Cucullo, Vestitu.

CAPUT est vel pilosum vel setosum, vel rasum; variat capillitio hæmisphærico, corolla pilosa, falcata; *Mento* imberbi vel barbato.

PEDES calceati. subcalceati, nudi.

CUCULLUS aut versatilis, aut laxus, aut mobilis; & dein acuminatus, infundibuliformis, cordatus, brevis, elongatus, apice truncato, vel subulato &c.

~~Monachi~~

bus meis annuant Physiologi, manipu-
lum Monachorum methodo linnæana
ex-

ANUS nudus, semitectus, tectus.

VESTITUS. *Vestis* & *Tunica*, in qua adnotetur panni species, color, & an lata aut stricta. *Scapulare*, latum, strictum, pendulum, ligatum, obtusum, laticaudum; *Collare*, adfutum tunicæ, latum, rigidum, nullum; *Scutum* — appendix cuculli — pectorale & dorsale, ejusque figura; *Manica*, æqualis, angustata, larga, faccosa; *Pallium*, longum, breve, plicatum, æquale; *Tegmenta interiora*, Indusium, Interula &c. *Cingulum*, latum, teres, coriaceum, laneum, linteum, nodosum &c.

Observetur porro: Clamor seu sonus, an melodus vel ingratulus, cantans vel orans, gutturalis vel nasalis, clamorosus vel murmurans, flebilis vel hilaris, gruniens vel latrans? &c. *Incessus*, an tardigradus, festinans, ignavus, durus? — &c. *Habitus totius Monachi*; num austerus vel lascivus, rusticus vel gracilis, gravis vel levis, modestus vel hypocrita &c. *Mores*: tempus clamoris, silentii probationis, occupatio. *Victus & Potus*; *Odor*; *Locus habitationis*; *Metamorphoses*; *Species hypridæ*, e. g. Servita septentrionalis; *Varietates sub diverso Climate*; Addatur *historia speciei, ortus, abolitionis, & differentia sexus*.

exactius definire tentavi, quem in hoc
specimine tibi, amice Lector! offero.
Nec inutilem aut præcocem laborem
meum credes, si in animum induxeris:
Principes olim, invita & dissuadente
quamvis œconomia natura, exterminandis
venatui & segeti nocivis animalibus,
lupo, accipitre, passere &c. occupatos,
jam eo curas omnes convertere, ut noxiæ
humano generi Monachorum species
extirpentur, foreque ut scriptores
seculi nostri, qui deperituras has
species solertius determinare prætermiserunt,
a posteris summæ incuriæ accusentur,
si futura ætas, deficientibus certis
uniuscujusque speciei characteribus,
conservandas fors sculptas aut pictas
Monachorum effigies a se invicem
distinguere, certoque nomine definire
in vanum laboraret, & ad vagas
ac fluctuantes, quæ de Monachis
exstant, descriptiones relegaretur.

His, quæ addam, non habeo; &
si haberem non adderem, ne ultra præ-
fationis limites excurram.

Dabam Augustæ Vindelicorum

28. Decembris. anno Chr.

1782.

TERMINI MONACHOLOGIÆ

ET

EXPLICATIO TABULARUM.

Tabula I.

- f. 1. *Caput pilosum, cum macula nuda in vertice.*
- f. 2. *Caput setosum, sulcatum corolla lineari.*
- f. 3. *Caput rasum, capillitio hemisphærico.*
- f. 4. *Caput rasum, corolla pilosa continua.*
- f. 5. *Caput rasum, corolla pilosa interrupta.*
- f. 6. *Velum Monachæ.*
- f. 7. *Velum faciem operiens.*
- f. 8. *Cucullus versatilis.*
 - a. *Margo sinuatus et dorsum gibbosum cuculli versatilis.*
 - b. *Cuculli facies posterior apice truncato.*

Tabula II.

- f. 1. *Cucullus versatilis ad latus dextrum pretractus.*

- f. 2. *Cucullus laxus latior.*
- f. 3. *Cucullus rigidus brevis, punctato-squamosus.*
- f. 4. *Cucullus laxus brevior.*
- f. 5. *Cucullus laxus pallii, absorbens cucullum laxum tunicæ.*
- f. 6. *Cucullus mobilis, subcordatus, demissus.*
- f. 7. *Cucullus mobilis, infundibuliformis, caput tegens,*
- f. 8. *Demissus.*
- f. 9. *Cucullus mobilis, subcordatus, caput operiens.*
- f. 10. *Scutum pectorale subrotundum.*
- f. 11. *Scutum dorsale angulatum.*
- f. 12. *Scutum dorsale cuspidatum.*

Tabula III.

- f. 1. *Cucullus mobilis acuminatus.*
- f. 2. *Scutum dorsale linguiforme.*
- f. 3. *Manica æqualis lata.*
- f. 4. *Manica æqualis replicata, seu retusa.*
- f. 5. *Manica angustata.*
- f. 6. *Manica larga.*
- f. 7. *Manica saccosa.*

f. 8.

- f. 8. *Manica sacculosa.*
- f. 9. *Scapulare strictum.*
- f. 10. *Scapulare latum.*

Tabula IV.

- f. 1. *Scapulare obtusum.*
- f. 2. *Scapulare signatum.*
- f. 3. *Scapulare laticaudum, anticum.*
- f. 4. *Scapulare laticaudum, posticum.*

Tabula V.

- f. 1. *Cingulum teres seu funis trinodosus lin-*
teus.
- f. 2. *Cingulum teres seu funiculus lin-*
teus duplex et quinquenodosus.
- f. 3. *Anus semitectus prætexta pannea.*
- f. 4. *Anus caligatus,*
- f. 5. *Sandalium pedis subcalceati.*
- f. 6. *Calceus pedis calceati.*

Tabula VI.

- f. 1. *Cingulum coriaceum cum fibula ferrea.*
 - f. 2. *Cingulum laneum.*
 - f. 3. *Anus semitectus prætexta lintea.*
 - f. 4. *Crepida lignea.*
 - f. 5. *Crepida coriacea.*
 - f. 6. *Planta pedis lignea.*
-

MONACHUS.

DEFINITIO. Animal anthropomorphum; cucullatum; noctu ejulans; fitiens.

DESCRIPTIO. Corpus Monachi bipes, erectum, dorso incurvato, capite depresso; semper cucullatum & undequaque vestitum, si in speciebus quibusdam caput, pedes, anum, manusque nudas excipias. Cæterum: animal avarum, foetidum, immundum, fiticulosum, iners, inediam potius tolerans quam laborem. Oriente occidenteque sole, præsertim vero noctu, congregantur Monachi, & uno clamitante clamant alii; Ad sonum campanæ concurrunt omnes; Incedunt fere semper bini; Vestiuntur lana; Vivunt e rapina & quæstu; Mundum sui tantum causa creatum esse prædicant; Coeunt claudesline, nuptias non celebrant, foetus exponunt;

In propriam speciem sæviunt, & hostem ex insidiis aggrediuntur.

Sexus alter a mare vix differt, nisi capite semper velato, sed Monacha mundior, minus fiticulosa, e domo, quam mundam servat, nunquam prodit. Junior ludibunda omnia arripit, undeque circumspicit, mares nutitando salutat. Adultior & anescens mordax & maligna evadit, irata maxillas ore hianti exagitat; Monachæ vocatæ respondent: Ave; Data venia garriunt promiscue, tinniente campana abrupto sermone obmutescunt.

DIFFERENTIA. Homo loquitur, ratiocinatur, vult. Monachus, mutus nonnunquam, ratiocinio & voluntate caret, regitur enim tantum arbitrio superiorum, Hominis caput erectum, *Os homini sublimē dedit cælumque tueri jussit & erectos ad sidera tollere vultus*; Monachi caput depressum, oculis in terram dejectis. In sudore vultus panem quærit homo; Monachus otiosus saginatur. Homo inter homines habitat; Monachus solitudinem quærit, & sese abscondit, lucifuga. Unde patet: Monachum genus esse mammalium distinctum ab homine, medium inter hominem & simiam, huic proximiorē,

rem, a qua vix non voce & victu differt. *Simia quam similis turpissima bestia vobis!*

LOCUS. Habitat sponte versus Austrum, co-actè versus Septentrionem; multiplicatis speciebus feraci monstrorum Africæ vix cedens.

USUS. Terræ pondus inutile. Fruges consumere nati.

I. MONACHUS BENEDICTINUS.

Monachus benedictinus : imberbis ; Capite setoso , corolla lineari fulcato ; Pedibus calceatis ; Ano caligato : Veste nigra lanea corpus totum & pedes circumambiente ; Cucullo laxo , subrotundo , lato ; Scapulari pendulo , plano , latitudine abdominis ; Collari rigido , albo - emarginato ; Cingulo lato laneo aut holosericeo ; Pallio nigro descendente usque ad talos. Tegmentis internis plerumque nigris , indusio e manica , angustata ad radicem manus , prominulo.

Habitus Monachi benedictini gracilis , incessus tardigradus , capite minus depresso.

Clamat ter quaterve de die & media nocte, nonnunquam primum ad cantum galli, sono profundo , tardo ; & tum induitur tunica crispo - plicata , lata , manicis largissimis , caput vero tegit bireto quadrangulari.

Omnivorus ; jejumat raro ; hora quarta post meridiem sitit , & ad *baustum* convocatur ; Auri sacra fame vexatur ; nummos studiose conquirat , & in ærarium congerit. Nonnulli vegetant tantum , alii studiis delectantur , e. g. Congregatio Mauri in Gallia.

Ex.

Extra domum deponit cucullum (*) & scapulare cingulo ligat; caput contra aeris injurias pileolo cristato, & pileo buplicato tuetur.

Fœmina caput velo subtus albo, supra nigro, & frontem, genas, pectusque sudario albo abscondit.

Varietatis utriusque sexus infinitæ, in loco natali describendæ, ignotis veris characteribus.

Habitat in collibus, *Colles Benedictus amabat.*
Peregrinus in urbibus.

(*) Connectit Ecclesiasticos cucullo destitutos cum Monachis cucullatis; Natura non agit per saltum.

II. MONACHUS DOMINICANUS.

Monachus dominicanus, imberbis; capite raso, corolla pilosa, lata, continua; Pedibus calcéatis; Ano caligato; Tunica lanea textili alba, loro, tres digitos lato, cincta; Cucullo versatili, versus cervicem gibboso, margine sinuato, ad apicem obtuse truncato; Appendice cuculli, seu scuto pectorali, rotundato, dorsali acuminato, cum futura longitudinali utrumque hoc scutum dividente; Manicis æqualibus latis, replicatis; Collari albo, quod vix apparet, cum potissimum mentum crassum & adeps nuchæ cervicis in truncum corporis excurrat; In lucem prodiens pallio nigro laneo longo, cum cucullo scutoque pectorali & dorsali nigro, inferiorem album tegente, induitur. Tegmentis interioribus albis potissimum, manica interulæ stricta, infra latiore prominenti.

Fratres laici, pallio destituti, cucullum & scapulare nigrum nunquam deponunt.

Habitus Monachi Dominicani hypocrita; incessus lascivus; facies perfida. Latrat media nocte, voce ingrata, rauca.

Eximio olfactu pollet, vinum & hæresin e longinquo odorat. Esurit semper polyphagus,

Ju.

Juniores fame probantur. Veterani, relegata omni cura & occupatione, gulæ indulgent, cibis succulentis nutriuntur, molli-ter cubant, tepide quiescunt, somnum protrahunt, & ex Suis diæta curant, ut esca omnis in adipem transeat, lardum-que adipiscantur. Hinc abdomen proli-xum passim præferunt; senes ventricosi maximi æstimantur. Virginitatis sacræ oso-res in venerem volgivagam proni ruunt.

Generi humano & sanæ rationi infestissima spe-cies, in cujus creatione non se jactavit auctor auctor naturæ. Prædam e longin-quo speculatur, & indicantibus aliis con-currit, eam nisu astuque adsequitur & in accensum rogi compellit; dum circum-stans Monachorum, sanguinem & mortem anhelantium, corona miseræ prædæ crucia-tibus insultat, sibique ululatu horrendo & execrabili latratu applaudens, spolia inter se dividit. Crudelissimum omnium inqui-sitorem generalem dicunt, qui obtutu so-lo enecat. Pessimi in Hispania, Lusitania, & America meridionali. Sed nec nostrates veneno carent, lethales si in clima cali-dius transportentur. Versipelles, jam al-bo jam nigro colore vestitos, voluit natu-ra, ut dubii omnes metuerentur ab omni-bus; Ne nimium sævirent, creator benefi-cus humano generi imperantes dedit, qui speciem hanc aut exterminent, aut exan-tationibus innocuam reddant.

Monacha dominicana præter velum nigrum & mores candidiores non differt a mare.

Sequitur M. D. leges Dominici Hispani, qui primus in genus humanum, annuente summo Pontifice, igne sæviit, & ne deessent, qui rabiem hanc exterminatricem propagarent, seculo 13^{tio} ordinem instituit Monachorum, igne & ferro doctrinam prædicantium.

Simbolum speciei canis rabie percussus, facem accensam præ se ferens, tormenta, rogum, mortemque minitans.

III. MONACHUS CAMALDULENSIS.

Monachus Camaldulensis, barbatus, barba in pectus demissa; Capite setoso, corolla lineari fulcato; Ano caligato; Pedibus calceatis, planta calcei lignea; Tunica alba, pannea, rudi, pedes lambente; Cucullo rotundo laxo; Manicis æqualibus latis; Scapulari, tunicæ longitudinem æquante, ligato cingulo panneo albo: Collari stricto, adsuto tunicæ. Pallio albo, lato, corpus totum involvente, ad pedes usque; Interula lanea indufii loco, cum cilicio, spinoso nonnunquam, dorsum radente.

Habitus Monachi Camaldulensis austerus; incessus gravis.

Gregatim cantat septies de die & media nocte, sono gutturali, profundo, tardissimo; Silet domi; Occupatur contemplando, ut ajunt; Vegetat otiosus; Prodit rarissime.

Victitat piscibus, ovis, vegetabilibus; tempore jejunii legumina & farinam oleo inquinat; Sitim vino pellit.

Prodiens calceamenta lignea deponit & calceos induit.

Fratres laici loro cinguntur.

Fœmina non nisi capite velato a maribus dis-
crepat.

Habitat in montibus sylvosis.

Obediunt Camaldulenses regulæ Benedicti, e
præsripto Romualdi cujusdam, qui mo-
nachos tunica alba vestitos per scalam in
cœlum ascendere somniavit, & visione
hac admonitus vestem nigram Benedicti-
norum in albam mutavit. Extincta hæc
species in ditionibus Monarchiæ austriacæ
anno 1782.

IV. MONACHUS FRANCISCANUS.

Monachus franciscanus imberbis; Capite raso, corolla pilosa continua; Pedibus subcalceatis; Ano semitecto; Tunica fusca pannosa; Cucullo mobili, subcordato, brevi; cum appendice seu scuto pectorali subrotundo & dorsali triangulari, decurrente infra funem trinodosum linteum album, quo his cingitur abdomen; Manicis æqualibus, amplis satis, ut intra eas manus abscondantur; Scapulari nullo; Pallio fusco infra anum finiente, connexo fibula ossea circum pectus. Interula panneæ indufii loco cutem fricat, cui circa nates adligatur prætexta panneæ, ad genua fere porrigens.

Habitus Monachi franciscani rusticus; incessus mensuratus; Tunica undequaque sacculis scatet; cucullaribus, quo comestibilia abscondit; axillaribus, in quibus fermentat tabacum; pectoralibus, pro pixide; manicalibus, pro strophio conservando. Hircum olet; Auri & argenti contemptor ventrem tantum curat, quem bis quotidie carne aut piscibus replet; Ruminat interdiu otiosus; Mendicans benefactoribus detracto cucullo herbam nicotianam porrigit; Icunculas, schedulas triquetras, amuleta, aliasque hujus farris nugas, mira metamorphosi, in vinum &

cibum transmutat. Dimicat cum suis, & hostem non raro clam trucidat.

Cantat sæpius de die & nocte media usque ad crepusculum, voce alta clamosa.

Corporis vires juniorum per annum unum probantur; species spuria, quam Hyberniam dicunt, intellectum quoque excolit.

Monacha Franciscana tela nigra caput velat; ceterum mares imitatur.

Affeclarum hujus ordinis innumeræ varietates, obscuriores, moribus, vestitu & habitu diversæ.

Habitat in oppidis & urbibus.

Genuinus Francisci filius, & æternus, si fides habenda Patri Franciscanorum, qui divino numine se afflatum putans, prædixit: interituum prius genus humanum, quam hanc speciem; ne fors turbetur œconomia Naturæ, cum, vel sublata unica cimicis specie, catena, qua creaturæ omnes cohærent, rumperetur.

Primum laborum Francisci socium Porcum fuisse annales speciei narrant. Dubius enim Franciscus, qua ratione persuaderet Innocentio III, ut suam vivendi rationem approbet, suam vidit in luto se volutantem, cujus exemplo tractus luto quoque se immerfit, & derelicto dein comite lutosum sese summo sacerdoti ostendit; qui motus hac pietate legibus Francisci benedixit ad initium Sæculi 13ⁱⁱ. Ita Sus Minervam.

V. MONACHUS CAPUCINUS.

Monachus capucinus; Mento, genis & margine oris superiore barbatus; Capite raso, corolla pilosa ad sinciput interrupta; Pedibus subcalceatis; Ano & collo nudo; Tunica fusca, pannosa, frustis panni abrasa undequaque adsutis, cum plicis duabus abdominalibus. Cucullo mobili, elongato, acuminato, versus apicem subulato, infundibuliformi; Manicis æqualibus latis, brachia villosa tegentibus; Scapulari nullo; Fune linteo albo trinodoso; Pallio ad anum abrupto, quo dorsum, abdomen & manus involvuntur. Tegmentis interioribus nullis.

Habitus Monachi capucini miser; incessus ignavus; facies torva, Simiæ fatyro maxime affinis. Odorem tetrum spargit. In cucullo & oculis sub axillis omnia abscondit & conservat. Tunica replicata absque impedimento cacat & mingit, anum fune abstergit. Dorsum facile flectit, & ad nutum magistri procumbit humi. Aurum & argentum non tangit, sed venatur pediculos, quibus vexatur, & quos non occidit; pugnat tamen cum confratribus. Rabies irati mitigatur, si mulceatur barba, quam summa cura pascit. Ejulat fixis diei & noctis temporibus, sono nasali, ingrato. Vorat & bibit omnia, filet sæpius,

pius, vix cogitat; Esuriens prodit & cibum mendicat. Stramenta pro lectulo congerit.

Monacha capucina velo superiore nigro, inferiore albo, utroque ad frontem subcordato; Collo nudo; Pectore fudario albo munito.

Juniores bajulando ligna, mundando utensilia, verrendo quisquillas, terram lambendo anno uno probantur, ut innotescat: quid valeant humeri, quid ferre recusent.

Fratres tertiarii, capite setoso, velut larvæ, nondum totum Monachum induerunt, & cucullo destituuntur.

Habitat in oppidis, etiam urbibus sese intrusit.

Soboles Francisci, reformata a Matthæo Bassi.

VI. MONACHUS AUGUSTINUS DISCALCEATUS.

Monachus augustinus discalceatus, imberbis; Capite raso, corolla pilosa continua, pileolo nigro rotundo quinquepartito; Ano semitecto; Collo nudo; Pedibus subcalceatis; Tunica nigra pannea, lata satis, loro nigro, cujus frustum liberum ab umbilico infra genua descendit, lumbos circum constricta; Cucullo mobili, brevi, subcordato; scuto pectorali rotundato, dorsali vero in angulum acutum coarctato; Manicis æqualibus ad manum retusis; Pallio nigro ad femora usque porrecto, officulo albo connexo; Indusio laneo.

Habitus Monachi augustini discalceati imbecillis, facies crapulenta, incessus titubans. Cantat de die nonnunquam, & media nocte, sono melodo, alto; interdiu otium inter & crapulam marcescit. Vindobonensis intestina Principum, aromatibus farcta, custodit.

Carnivorus; insedabili siti cruciatur, sed hydrophobus aquam non fert; dum vero sitim aridam, miserum torquentem, vino sedare cupit, sitis altera crescit. Vino sepultus vinum somniat. Gemmante vite lætius cantat.

Hebetato per vinum largius haustum stimulo,
segnis in Venerem, sexum alterum neg-
ligit; hinc rara Monacharum hujus spe-
ciei cœnobia, nulla vero in Germania
vitifera.

Habitat in urbibus & pagis prope sylvas.

Regitur legibus Augustini, a Thoma quodam
lusitano, an in melius an in pejus? refor-
matis sæculo 16to.

VII. MONACHUS TRINITARIUS.

Monachus trinitarius, imberbis; Capite raso, capillitio hæmisphærico; Pedibus subcalceatis; Ano semitecto; Tunica paneæ, alba, loro nigro, ad marginem scapularis prominulo, ligata; Cucullo laxo, albo, cum scuto pectorali brevi rotundato, dorsali vero longiori cuspidato. Scapulari stricto, tunica brevior, signato. Manicis æqualibus replicatis. Pallio fusco, femora versus demisso, cum cucullo fusco, cucullum album tunicæ absorbente. Scapulari & pallii latere sinistro cruce rubra & cærulea signatis; Indusio & prætexta lanea.

Habitus Monachi trinitarii gravis; Incessus properans; Facies exotica. Clamat media nocte voce dissona, ingrata; Domi ichtyophagus; extra septa monasterii, quamprimum aquam, sicco quamvis pede, transiit, polyphagus, intestinis animalium semper vescitur, & inde Gallis *Mange-trippes* audit. Carnem humanam appetit, nundinatione hominum occupatus. Europæos spoliatur, prædamque piratis Africæ & Asiæ advehit, servos emiturus. Ex Oriente redux senectam, seu barbam, induit.

Peregrinantium & nundinatorum more propria uxore caret — nisi fors in Hispania æstuante climate — & aliena utitur. Maritus, cujus domum monachus Trinitarius subit, cornigeri cervi meminerit, qui Patres speciei, Joannem de Matha & Felicem a Valois, semper comitatur, omnesque imminentis periculi admonet. Patres hi, cervi hortatu, affectas suos, utpote a reliquis Monachis victu & moribus jam dissentientes, separarunt & in propriam speciem coegerunt, sæculo XII.

Absoluta migratione hybernat in urbibus.

VIII. MONACHUS CARMELITA CALCEATUS.

Monachus carmelita calceatus, imberbis; Capite raso, corolla pilosa continua; Pedibus calceatis; Ano caligato; Tunica fusca pannea, loro nigro ad umbilicum infra scapulare latum constricta; Cucullo laxo, lato; Scuto pectorali brevi, rotundato, dorsali triangulari, apice anum attingente; Collari panneo fusco; Manicis æqualibus latis; Pallio albo, laneo, tunicam æquante, cum cucullo laxiore & scuto dorsali & pectorali subrotundo, omnia tunicæ inferioris additamenta tegente. Indusio linteo, interula pannea.

Habitus Monachi carmelitæ calceati robustus; facies vegeta; frons impudica; humeri ampli, incessus durus.

Saginatur carne. Clamat de die & noctu voce aspera.

Pugnax & libidinosus jurgia & rixas quærit, ad ineunda cum singulis suæ speciei Monachis certamina proclivis. Irato obviam ire periculosum est. Sed & nocturnas rixas amat & Veneris certamina. Genitalibus maximis gaudens, præsertim in Gallia, mulieribus facile vim infert.

Mo-

Monacha sequentis speciei huic quoque Carmelitæ servit.

Habitat in urbibus.

Originem a Monte Carmelo ducit, & se filium Eliæ & Elisæi esse jactat; sed degener altæ virtutis patrum est, si quis unquam!

IX. MONACHUS CARMELITA DISCALCEATUS.

Monachus carmelita discalceatus, imberbis; Capite raso, corolla pilosa continua; Pedibus subcalceatis; Ano semitecto. Tunica fusca, pannea, ligata loro nigro, lato, infra scapulare strictum, obtusum, tunica brevius. Cucullo laxo, lato, sinuato, cum scuto pectorali subrotundato, dorsali acuminato; Manicis æqualibus replicatis; Pallio albo panneo ad genua porrecto, cui adhæret cucullus laxus, subversatilis, & scutum pectorale fere rotundatum cum dorsali triangulari. Indusio & prætexta lanea.

Habitus Monachi carmelitæ discalceati modestus satis; incessus tardigradus, passibus quasi numeratis.

Piscibus, ovis, lacticiniis & farina nutritur, abstinet a carne. Cerevisiam omni potui præfert, sed & vinum quotidie gustare cogitur. Cibo satiatus ex instituto dormit, clamat vero media nocte voce monotona, profunda. Juniores pediculosi e cœtu ejiciuntur.

Monacha carmelita, austerior nonnihil, præter caput faciem quoque velat, & in concionem convocata pallio longiori, quam mares, vestitur.

Alii gregatim habitant in urbibus, alii in eremo artificiali subsolitarie vagantur. Hi crepitaculum quasi in cauda gerunt, veluti Crotalus. Quoties enim stimulo carnis aguntur, toties pruritum hunc suum pulsando campanam fratribus annuntiant, quorum unus quisque gratulabundus repetito clangore fausto omini applaudit & sic concupiscentia unius per omnem sylvam centies resonat. Anachoretæ hi barbam pascunt, nec deponunt ex eremo reduces.

Dispersa hæc olim per Asiam species in familias ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano anno 1205 coacta, restituta fuit seculo 19mo a Theresia virgine hispana, qua jubente, sepositis caligis, anum & pedes denudavit.

X. MONACHUS SERVITA.

Monachus servita, imberbis sub cœlo mitiori, barbatus in terris septentrionalibus, barba bifida, sæpissime ardenti; Capite raso, corolla pilosa filiformi, ad finciput interrupta; Collo nudo; Pedibus calceatis; Ano caligato; Tunica nigra pannea; Cucullo mobili, subcordato, cum adsuto scuto pectorali brevi rotundato, & dorsali triangulari. Scapulari lato, subtus obtuso, libero. Manicis æqualibus replicatis; Cingulo coriaceo nigro, ad pedem sinistrum defluo. Pallio nigro panneo, femora versus abrupto; Pileo lato, rotundo, circum circa caput & humeros obumbrante.

Habitus Monachi servitæ & facies Judæum mentitur; Incessus ignavus.

Cibum & potum omnem appetit. Vicinos noctu e somno excitat clamore gutturali, tremulo.

Avaritia & luxuries in hac specie sedem fixit. Usurator nummos mille modis corradit & custodit. Paupertatem præferebat, cum semper egeat avarus. Die Mercurii & Veneris usuræ & libidinis crimina expiaturus, noverca manu in culpæ expertem anum flagellis nodosis sævit.

Imberbis in Italia, barbam eo fine induit in Germania, ut Josephum Barchi Capucinum, familiarem Mariæ Julianæ Archiducis viduæ, quæ Servitam ex Italia in Germaniam transposuit, in gregem suum alliceret; gnarus: *hircum præscissa barba in alienos greges non transire.* (*) Hoc pacto Capucinus & australis Servita in unum coaluit, prodeunte ex hoc connubio hybrida Servitæ nostratis specie.

Bigamus; binas enim Monacharum varietates nutrit. Aliæ referatæ, aliæ regulatæ dicuntur; Illæ a Servita Monacho nonnisi velo diversæ, *neque laborant, neque nent, sed crescunt velut lilia campi*; Hæ stella cærulea in fronte, & macula rubra versus mamillam finistram notatæ, idololatæ, Mysteria priapeja 26ta cujusvis mensis & sexta Januarii celebrant, (**) Hierophante Servita.

Habitat in urbibus.

Monachus Servita septem mercatoribus italibus originem debet, inde Avaritiæ & usuræ studium; Primum cœnobium speciei hujus in suburbio florentino, inde luxuries.

XI.

(*) Plinius Hist. nat. l. 28. cap. 13.

(**) Regelbüchel zum Gebrauch des Regelhauses. Innsbruck 1614.

XI. MONACHUS LA TRAPPE.

Monachus la Trappe, imberbis; Capite festoso, fulco lineari circumscripto; Lignipes, calceis enim ligneis incedit. Ano caligato; Cucullo nigro, mobili, acuminato, brevi; Tunica alba pannosa; Scapulari nigro stricto, ligato cingulo nigro laneo; Manicis angustatis; Collari rigido albo; Indusio laneo. In concionem convocatus calceis induitur & tunica latissima alba, manicis largis, cucullo linguiformi, elongato.

Habitus Monachi la Trappe lugubris; incessus lente festinans; obtutus meditabundus.

Misanthropus, hominem & propriæ speciei individua fugit, oculis semper terræ affixis.

Mutus, ejulat corpore contortuplicato sæpius de die & noctu, sono murmurante flebili.

Phytiphagus, baccis, pomis, pyris, rapis, oleribus nutritur. Succo e fructibus carnosus expresso potatur.

Grex Monachorum, quos aut perfidus & vefanus amor, aut omnium rerum amissio & desperatio recuperandi, aut vitæ tædium

in cœtum unum congregavit. Re nulla terretur Latrappius. Meliora non expectanti mori optimum videtur; In sordibus, lamentis, luctuque continuo jacet; dormit in tumba; sapientiam, quæ ab iis, qui desperant, recedit, stultitiam esse asserit. Aegroto remedia non porriguntur, desperatis enim medicinam adhibere vetat Hippocrates. Moribundus cineribus imponitur & circumstantibus confratribus, quorum unusquisque miseri fato invidet, exspirat.

Destructionem, non vero sui multiplicationem in votis habet; nec sexum alterum cognoscit.

Solus ex omnibus Monachis laborat, arat, terramque fodit; sed fructu laboris sui fruuntur superiores speciei, qui laute vivunt & prandent. *Sic vos non vobis fertis aratra.*

Benedicti nepotes, Bernardi filii, e Cistercio in desertum profugerunt mente capti & extra spem omnem positi. Cœnobîa speciei hujus rectius asyla desperantium dicces, & amentium ergastula.

XII. MONACHUS PAULANUS.

Monachus Paulanus, imberbis; Capite piloso, cum macula rotunda nuda in vertice; Pedibus calceatis; Ano caligato; Tunica nigra panniculosa lata; Cucullo triangulari mobili, punctato-squamoso, rigido, e panno duplici acu coadunato, ita ut caput cucullo tectum cataphractum videatur; Collari nigro, albo-emarginato; Manicis largis, ad radicem manus replicatis, ad cubitum faccosis, inepte satis ad genua usque defluentibus; Scapulari lato, subtus rotundato, antice ad genua usque, postice infra genua descendente, laticauda; Scapulare hoc utrinque futura longitudinali dividitur in partes duas æquales & secatur futura transversali triangulari, angulo antice sursum versus pectus, postice deorsum versus anum posito. Cingulum laneum teres, cum decurrente per pedem dextrum funiculo duplici quinquenodoso, ad mammillam sinistram colligatum, tunicam & scapulare stringit. Indusium, interula & tunica, quam nec noctu deponit, oleum, quod corpus transpirat, redolet.

Habitus M. P. luridus; incessus ineptus, fluctuans; odorem exhalat rancidum, qui stomachum movet, & nauseam ciet, velut oleum effusum. Nil foetidius crepi-

tu ventris, quem explodit. Pediculis, pulicibus, omnisque generis insectis, quæ oleo fugantur, caret.

Cantat media nocte, voce clamosa: de die stertit, aut, occupatus in otio, oleum operamque perdit.

Respuit carnes, lacticinia, ova; Vescitur piscibus, & vegetabilibus, quæ oleo ungit. Culinam hanc suam foetidam reparat nonnihil avibus aquatilibus: Fulica atra, Mergo albello, Anate querquedula, quas pro piscibus habet, & dein rana, testitudine &c. Siti inextinguibili & stimulo carnis continuo vexatur.

Fors androgynus, sexus enim alter in hac specie nondum detectus.

Fratres laici distinguuntur Scapulari antice longiori & postice breviori.

Habitat in urbibus & oppidis.

Nata hæc species in Calabria, patria oleæ, patre Francisco a Paula, obstetricante Alexandro VI. Pontifice, seculo 15to. Franciscum hunc, totum quantum oleo maceratum, aquæ supernataffe inter miracula ferunt; sed quis nescit oleum aquæ innatare?

ALETHOSTOMUS PHYSIOPHILO

S. P.

Scriptorum tuorum genus etsi erat semper a me vehementer expectatum, vicit tamen opinionem meam Monachologiæ specimen, quod per tabellarium nuper accepi, legi, & relegi; Nec potuit relegentis attentio languescere tot capta blandimentis, tot excitata aculeis. Quam opportune fribilas omnium non bipedum solum sed & quadrupedum ineptissimum genus, monachos; quam festive eos admones, quam fulse castigas, quam grata novitate & quantis illecebris moraris lectorem. Id denique mihi placet: te non scrutatum es-

se omnes pæne monachismi sordes, ne stomachum moveres; non excussisse unamquamque speciem, ne crebra repetitione fatigares legentes. Venit jam in manus omnium libellus; Magna undique contentio, magni clamores; Disputatur in utramque partem, Hi subtilitatem & elegantiam styli admirari; Sermone jocosum venustum, purum, politum, plane atticum & ad notandos hominum mores præcipuum, extollere; Summæ dicendi facultati, copię, ubertati applaudere; Scriptum denique tuum humanitatis, venustatis, salis, leporis esse specimen; Illi te dicendi genus inopportunum, ambiguum, sinistrum, iniquum amplexum esse; Sermonem esse jejunum, turpem, spurcum, fœdum, impudentem, omni obscœnitate & opprobriis refertum; Stylum rudem negligentem, confusum; Alii te dilucidam & distinctam historiæ naturalis methodum, quam neque latam neque ornatam nimis esse oporteat, adoptasse, itaque secundum naturam enuntiasse singula, ut ab ipsa rerum magistra verba accepisse videare; omnia vero te quadam hilaritate conspersisse, quæ

velut condimentum palatum excitat & dum a
 tædio defendit orationem, audiendi sitim fa-
 cit. Alii te materiam religiosam acriter &
 cum convitio tractasse; Jocandi hoc genus il-
 liberale, petulans, scurille, flagitiosum, &
 homine libero nequaquam dignum esse. Hor-
 ridum esse & obscœnum, caudam, anum, ge-
 nitalia in medium adferre. Quot capita tot
 sententiæ; Ridet, plaudit, miratur, excusat te
 sanior pars, cruciat, exanimat, diripit, & e
 Christianorum cœtu exulare vult Physiophi-
 lum pars austerior disputantium; Rigidiores
 consulant frontem; disertiores ad mensas
 publico declamant; male mussitant parum ob-
 scurius iniqui: genus hoc scribendi, etsi ele-
 gans, personæ tamen & dignitatis non esse,
 & indicare, moribus aliquid vitii inhærere; Le-
 ges canonicas crepant fanatici; Conclami-
 tant denique harioli, haruspices, tertiarii,
 hypocritæ, aniculæ, præcantatrices, conjectri-
 ces & nigra rubigine turba, præeunte, iram-
 que numinum evocante Gabriele Weidero,
 qui histrioniam facit apud nos hodie, ut olim
 Jupiter in Plauti Amphitruone.

Ego in hac dissensione nec jam irritare plures nec contradicere omnibus volo. Docuit enim me experientia vehementes & acres primos plebis impetus paullatim consilio & ratione quasi restinctos confidere & evanescere tandem, & hoc exspecto momentum, ut quibuscunque rebus possum, tui absentis dignitatem tuear, id quod etiam amicitiae officium imponit. Fac interea, animo forte sis, speresque fore, ut fracto impetu & gloriae tuae accedat incrementum, amplitudinemque nominis tui illustret hominum injuria. Vale.

Dabam Viennæ 3. Julii

1783.

Jo-

JOANNES PHYSIOPHILUS
ALETHOSTOMO SUO

S. P.

Amicitia tua ex omni parte in literis, quas a te proxime accepi, se ostendit, non ignota quidem mihi, sed eo gratior, quod consuetudo & studia paria nos a teneris jungant. Nec optatius mihi accidere quidquam potuit, quam judicium tuum de Monachologiæ Specimine, cui innixus perfero eorum, qui de libello male miffitant, imbecillitatem, contemno dissentientis & imperitæ multitudinis auctoritatem, nec non fugaces & caducas

hariolorum, haruspicum & hujus farris hominum obtrectiones. Mitto quoque delicatulos illos, qui nesciunt: Scrutatores naturæ suo quamque rem nomine appellare, & dudum docuisse Ciceronem: (*) anum & caudam in obscœnia non esse.

Pueri tantum larvas & personas expavefcunt, & ideo nihil habeo quod timeam Gabrielem Weiderum vestrum, quem mimos imitari referunt & incedere altero erecto, altero composito supercilio, idque maxime latus ostendere, quod cum iis, quas agit, partibus congruit; Narrant alii præter hæc eam esse Weideri stultitiam ut nemo hominem, eam inscitiam, ut nemo Sacerdotem appellare possit.

Quam.

(*) Ad familiar. l. 9. c. 22.

Quamvis vero, ut nosti, ex hominum fermone nunquam mercedem petam, non tamen ferreus ille sum, qui non iis responderem, a quibus provocor. Ascendit, ut audio, nuperrime in rostrum quispiam, & coram amplissimo Censorum Vindobonensium Senatu impietatis accusavit Physiophilum, quod ex hominum cœtu proscripserit Monachos & placari Numen æternum posse dixerit, etiamsi muliebribus religionibus nos non implicemus. Redux Vienna P. Capistranus accusationem hanc e pugillaribus suis exscriptam, & discipuli sui additiunculis interpolatam, mecum communicavit.

Ego meum esse putavi, defensione repellere accusationem, & manifestum facere omnibus, quod, si cui forte videar plus in studio literarum versari, quam ceteri, nequaquam tamen iis utar, ut animos aliorum deterream & avocem a religione. Tu, quem fortuna
mi-

mihi dedit amicum, in cujus pectus curas
omnes deponam, curabis ut & accusantis in-
juria & excusatio defendentis omnibus inno-
tescat. Vale & me ama.

Dabam Neoburgi 1. Novembr.

1783.

MULTUM HONORANDISSIME ET
SCIENTIFICE

D O M I N E
P H Y S I O P H I L E !

Est antiquum et in experientia fundatum proverbium, quod montes et valles nunquam conveniant, bene vero homines. Et in istis proverbiiis semper latet aliquid veri, sicut statim videbit Dominatio vestra. Ego scilicet jam a longo tempore optavi, ut possim venire in correspondentiam cum D. V., cujus spiritum & intellectum multum præconisavit mihi R. P. Capistranus a Mulo Antonii, qui est meus consanguineus; & quia habemus eundem S. Patrem pro fundatore (Ego enim
fum

sum humilis franciscanus strictioris observan-
 tiæ, & ille est laxioris observantiæ, quia ca-
 ligas portat & calceos, & nigrum habitum &
 etiam funem minus crassum, & non toties je-
 junat sicut nos franciscani, & in choro non
 tam fortiter clamat sicut nos) ideo sumus
 dupliciter cognati invicem, semel carnaliter
 et altera vice spiritualiter; sic multam confi-
 dentiam ponit in me antefatus P. Capistranus,
 & quando venio in hanc civitatem pro colle-
 cta, sic semper ipsum visito & me multum
 amat. Tunc accidit, quod anteheri fuerim
 ordinatus a R. P. Quardiano conventus no-
 stri — qui aliquot milliaribus ab urbe di-
 stat — ut eam in civitatem pro mendicatione
 lardi, & sic etiam visitavi hunc meum carna-
 lem & spiritualem Patruelem, quem inveni
 in lecto propter indigestionem, quæ est ejus
 infirmitas ordinaria; nam, inter nos sit di-
 ctum, est parum vorax, & isti fratres conven-
 tualium fere omni altero die habent duplex,
 quia celebrant Festa Ordinis & Sanctorum tam
 strictioris quam laxioris observantiæ, quod nos
 franciscani non facimus, quia Sancti ex ordine
 con-

conventualium juxta nostram opinionem sunt viliores quam nostri, qui sumus veri filii Francisci & illi tantum sunt spurii, vel potius profelytæ; & ideo etiam semper in processionibus & funeribus habemus præcedentiam & etiam in conciliis, quando suæ Sanctitati placet convocare concilium generale Ecclesiæ. Itaque quando me vidit, statim mihi porrexit manum & mihi illam pressit & exclamavit: Bene est, quod hic sis Pater Onuphrie! Ego me non possum levare e lecto, & ideo te rogo, ut scribas Amico meo D. Physiophilo, & ipsi dicas meo nomine, quod acceperim per aliquem bonum amicum orationem istam, quam tenuit Viennæ persona aliqua characterisata & etiam ecclesiastica coram censura regia contra librum: Specimen monachologiæ; quam orationem eidem accludes, & quia habeo fiduciam in te, ideo rogo ut citissime hanc commissionem facias; quod etiam cum multa delectatione pollicitus sum, & tantum adhuc visitavi aliquos benefactores, qui hic sunt rari, quia in ista civitate sunt multi hæretici, Lutherani & Calvinistæ & etiam Herrnhut-

ria-

riani, quos Deus benigne velit convertere,
 nam isti sunt pessimi, quia neque credunt in
 Deum Patrem, Filium & Spiritum sanctum,
 & præter baptismum non cognoscunt alterum
 sacramentum; breviter sunt hic mala mixta
 bonis, & boni sunt rari, parum enim dant
 elemosynæ, & sæpe per totum diem non pos-
 sum extorquere tres aut quatuor libras lardi;
 Tunc quando veni ad meam hospitissam, ubi
 semper dormio, sed in omni honore, quia est
 vidua respectabilis & tertiaria nostri ordinis
 in fama sanctitatis, sic statim accepi plumam
 & scripsi. Sed quando volui includere ora-
 tionem: Ecce! vidi quod sit germanica; &
 tunc dubitavi, an V. D., quæ est nata in West-
 phalia ut audio, etiam comprehendat lin-
 guam germanicam; igitur statim, relicta sen-
 tentia minus probabili, tutiorem secutus sum,
 & stante pede hanc orationem in latinum
 transposui; sed sub scribendo variæ objectio-
 nes & argumentationes & dubitationes mihi
 occurrerunt, quas semper ex parte adnotavi,
 & inde non mirabitur V. D. si hic simul in-
 veniet commentarium philologicum, ubi pro
 meo

meo tenui modulo philosophica, historica, polemica, moralia & etiam theologica congeffi. Miror, quod isti Viennenses sint tanti germanici Michaelēs, & non sciant scribere latine.

Rogo denique pro mea ista opera ut V. D. velit me etiam recommendare P. Capistrano, ut mihi aliquando concedat stipendia pro missa, si aliqua habet superflua, quod suspicor, quia habet multos benefactores; Ego valde indigerem pro jentaculo & strophis, & tabacco; & in nostra parva civitate P. Quardianus & Superiores, qui habent aliquam dignitatem, statim omnia stipendia ad se trahunt, & nobis pauperculis nihil relinquunt. Certo etiam faciam unum Memento in Missa pro Dominatione vestra, & Deus millies recompensabit. Cæterum lætor quod habuerim occasionem, ut ab initio dixi, innotescendi V. D. quod non fieri potuisset, si ipsa fuisset mons, & ego vallis, quod erat demonstrandum. Recom-
E
mien-

mendo me humillime suis precibus & benevo-
lentiaē

Dominationis Vestraē

Augusta Vindelicorum

5ta Octob. 1783.

humillimus Servus

Fr. Onuphrius

a tentationibus Antonii Eremitaē,

p. t. Studiosus Theologiaē

in primum annum.

P. S. Ut cito & secure perveniat ista episto-
la ad D. V. signabo eam ab extra cum
litteris S. A. O. P. N. quod est idem
ac: S. Antoni de Padua ora pro nobis,
qui Sanctus est valde bonus pro rebus
perditis, ut cito iterum inveniantur.

AC.

ACCUSATIO
SPECIMINIS
MONACHOLOGICÆ

CORAM
CENSORIBUS REGIIS VINDOBONENSIBUS.

IN
LATINUM TRANSPOSITA

A
FRATRE ONUPHRIO
O. S. F. ST. OB,

Ego deberem esse nimium longe excurrens, si coram vobis omnia elogia adducere deberem, quibus illuminati & pii Patres Ecclesiæ in omnibus temporibus regulares ordines honoraverunt & recommendaverunt. (1)

E 2

di-

-
- (1) Observabit Dominatio Vestra, quod statim ab initio Orator ordines regulares cum monachis confundat. Et tamen sæpe nobis dixit P. Pachomius ab aratro Procopii, Magister Novitiorum — qui fuit vir vere spiritualis & doctus, & valde bonus amicus meus, cum quo sæpe vesperi me in Domino cum poculo vini delectatus sum — quod omnia quæ bona & pulchra de Regularibus apud sanctos Patres dicuntur, de monachis tantum valeant, & non de iis Regularibus, qui non habent capitia cum liripipiis, & qui non habent privilegium men-

di-

Cyprianus (*) vocat sanctas virgines, *florem ecclesiasticæ plantæ, ornamentum gratiæ spiritus, & partem nobiliorem christiani gregis.* (2) Gregorius Nazianzenus, quando pro monachis loquitur, dat iis testimonium, (**) quod illi cum zelo suæ orationis, & cum merito suarum virtutum christiano populo pro honore, ecclesiæ pro basi & columna, fidei pro corona & omnibus pro sustentaculo totius sint.

dicantium iusto titulo a sanctis Pontificibus; Ergo hic erravit longe Orator, & debuisset melius distinguere, quia, qui bene distinguit bene docet, dicit R. P. Lector.

- (2) Præstanter dicit; Ego quidem multum amo has Virgines, & præcipue Clarissas, seu Franciscanas; Fui nonnunquam visitatum cum P. Confessario moniales, & vidi pulchras, quas magis amarem quam flores, & ornamenta ecclesiastica, e. g. vestem missalem & cappam episcopalem, & omnem gregem christianum. Promisit mihi P. Guardianus, quod finito studio theologico me substituet P. Confessario conventus, super quo ego multum gaudebam & etiam moniales; Recte etiam facit Orator, ut mihi apparet, quod statim ordiatur a monialibus, quia certe politia exigit, ut de monialibus in ecclesia primum loquamur.

(*) Cyprianus de discipl. & hab. Virg.

(**) S. Gregor. Nazianz. pro Monach.

sint. Hieronymus (*) scribit: esse choros monachorum & virginum sicut flores & sicut pretiosissimus lapis inter ecclesiastica ornamenta. Sed nemo se clarius explicat, quam id Joannes Chrysostomus in suis libris fecit — quos contra impugnatores vitæ monasticæ scribebat. Quidcunque tantum ex parte rationis & ex parte religionis adæquatum reperiri possibile est, (3) omne hoc iste tam eloquens episcopus hostibus monachorum & religionis opposuit. Omne hoc prætereo silentio; unum tantum locum non possum non adductum relinquere, qui, quemadmodum in nostros dies optime quadrat, ita etiam ex uno ore venit, cujus exlocationes ipsis hostibus monachorum non suspectæ sunt. Est Fleuryus (**) quem tantum in extractu porrigo. „Rationabilis Lector — ita scribit — nunquam se nimium contra damnatas opiniones Protestantium & malorum Catholicorum custodiet. (4) Nomen

E 3

Mo-

(3) Hallucinatur stupendum in modum, vel male se explicat, quia non credo quod bonam causam defendit, qui omnia corradere debet, ut se defendere possit.

(4) Male argumentatur. Etiam ego sum ens rationale, ut demonstrare possum ex Philosophia, &
ta-

(*) *S. Hieronym. Ep. 4.*

(**) *Fleury. serm. 3. in historia ecclesiastica.*

monachi est ipsis nomen pudoris, sicut Paganis nomen Christianorum fuit. Dicebatur: Hic honestus vir, o si ille tantum non Christianus esset! Tenentur monachi pro indoctis, blasphemiantur, quasi vero essent superstitiosi, hypocritæ & avari; (5) Audent aliqui satis audaciter de his maximis viris non aliter loqui, & ponunt famosissimas actiones in contemptissimum visionis punctum. Sed

VOS

tamen non multum mihi constat, ut me custodiam contra damnatas opiniones & propositiones Protestantium; Nam nihil lego præter scripta R. P. Lectoris & regulam S. P. N. Francisci, & ita certe non intrabit hæreticum aliquid in cor meum. Vellem hoc remedium alta voce omnibus Christianis recommendare, quia probatum est.

- (5) Hæc est vera blasphemia. Thus & candelæ benedictæ contra sagas, schedulæ S. Lucæ, exorcismi boum & suum, panis contra febrem, aqua benedicta cimicifuga, cappæ lauretanæ, & aliæ hujusmodi sacræ res nobis a sanctis personis & per revelationes communicatæ sunt, quæ certe non sunt superstitiones. Hypocrisia apud nos non habet locum, & si cum P. Guardiano & cum laicis extraneis aliter loquimur, quam facimus & cogitamus; hoc exigit modestia religiosa, & ædificatio proximi; & de avaritia nos, qui quotidie consumimus, quæ nobis frater coccus apponit, non sumus responsabiles; sed fors hoc tangit — ut putat P. Guardianus — Religiosos, qui tantum per abusum gaudent privilegiis mendicantium, & tamen possident bona temporalia, & usurantur.

vos, qui in hac historia doctrinam eorum, & eorum incellum vidistis, non obliviscimini quod Basilius & Chrysoftomus vitam monasticam non tantum laudaverunt, sed etiam ipsimet apprehenderunt. (6) Judicate jam ipsi, an hi fuerint debiles spiritus. Ego scio, quod dabantur in omnibus temporibus veluti mali christiani, ita etiam mali monachi. (7) Error est non in statu eorum, sed in corruptione carnis; Sed etiam in omnibus temporibus excitavit Deus excellentes viros, qui labantem monasticam disciplinam iterum sursum extollerunt, „ (8)

E 4

Ne-

(6) Posset aliquis astutus objicere, quod loquatur Cicero pro domo sua, ut audiui in Rhetorica.

(7) Sed Monachus malus est rarissima avis, & si etiam est quidam malus, tamen non damnatur, quia prædixit nobis aliquis ex Sanctis ordinis nostri, cujus nomen jam non reminiscor, quod Franciscani, & qui regulam hanc sequuntur, non possint damnari, dummodo de nocte nunquam deponant tunicam, & quotidie unum Ave cum devotione orent, ergo semper habent præferentiam præ laicis.

(8) Veluti S. P. nostrum Fundatorem, quia certo perisset Ecclesia, nisi hic Sanctus venisset, & introduxisset caputia & funes, & tunicas crassas in ecclesiam, & exterminavisset caligas & tibialia, tanquam superflua e strictioribus observantiis, & ordinavisset, ut vivant monachi e labore aliorum, quia non convenit, ut filii Dei laborent, sicut peccatores.

Neque etiam est miraculum, si patres & authores ecclesiastici, qui in vestigia patrum ingressi sunt, cum tanto zelo partes monachorum apprehensi sunt. Nam hi erant illi & sunt adhuc hodie, qui non tantum praecepta nostri divini magistri, quæ sine delicto nemo negligere potest, punctualissime implent, sed etiam sua sancta consilia, quæ ad altum gradum perfectionis conducunt, cum plausibilis etiam sub ipso ligamento festivi juramenti in opus ponunt. (9) Si ulterea alibi & in diversis temporibus ordinum status divites fructus ferebant, præcipue in Germania, & in ipsis etiam vastis statibus imperii austriaci; si per eos Germanis lux fidei exoriebatur; si per eos, in ipsis maledictis temporibus discordiarum, meliori parti lucere pergebat; si per eos scientiæ & artes introducebantur & conservabantur; si ipsis magnam partem, formationem, illuminationem, religionem in gratias

-
- (9) Vellem videre, quid faceret Ecclesia sine monachis, qui sunt antiquiores ecclesia; quia vidi sanctum Eliam in ambitibus conventus nostri depictum in habitu Carmelitæ, & credo, quod Elias vixerit ante Christum natum; Exstat etiam alia pictura in oratorio nostro, ubi Franciscanus jam satis senex comitatur Christum ad crucem, & cum ad fortiter moriendum pro redemptione generis humani exultat; & inde per syllogismum credo demonstrari posset, quod nullus Christianus deberet mori, sine Franciscano aut saltem alio monacho; Quid vero si non essent monachi?

sint filii perditī honestorum parentum. (12)
 Nam hucusque conamina sua pro salute animarum ita præstiterunt, ut multi eorum ad altissimum mandatum Parochis pro cooperatōribus additi & in hoc tam ponderosum negotium totaliter installati fuerint. (13)

Me ergo tam propter sanctum officium meum, quam scandalum ab omnibus bene cogitantibus avertendi causa, ante Deum obligatum

(12) Metuo, ne incidat Orator in querelam & disputationem cum P. nostro Concionatore festivali, qui in festo S. P. nostri cum multo applausu filium perditum evangelii comparavit cum Francisco, quia iste etiam in juventute sua fuit jovialis studiosus, ein lustiger Vogel, sicut ille; quia in luto se volvit, sicut ille in cœno voluptatum; quia cum porcis conversatus est sicut ille; quia nihil comedit & jejunavit quando nihil habuit sicut ille; & quia egregie commessavit quando fuit festum duplex, sicut ille, quando Pater ejus illum iterum in gratiam suscepit.

(13) Hæc est hæresis; Monachi non sunt facti pro parochia, & hoc est etiam contra institutum vitæ contemplativæ; quia monachus ex regula sua exire non debet nisi mendicatum, & exorcisatum. Miror tantum, quod Episcopi permittant ejusmodi dispositiones Principibus; sed P. Guardianus dicit, quod pallium juxta ventum vertant. O tempora, o mores!

tum video, potens vestrum remedium veneratissimi Consilarii Censuræ regiae pro tutamine tam multorum piorum & doctorum virorum implorare. (14) Suscipio hoc tanto confidentius in me, quanto plus ego in vestram propriam devotionem & profundam perspicacitatem confido. Nam titillatio scribendi jam eo ibat, ut nulla lex pudicitiae, modestiae, religionis amplius aliquid valere videatur, & homines, quorum fundamentalis scientia ludibrium fiebat, nunc gloriam suam in eo ponant, quod omnes limites honestatis, quibus ab initio adhuc continebantur, audacter supergrediantur; contra omne, quod spirituale est, id est monachos & animarum curatores, in diversis formis temerariarum contumeliarum erumpant, & studiose & incogitanter cum universalis contemptione Cleri (15) simul totum ædi-

(14) Per Deum bonum & stigmata sancti Francisci! quis unquam audivit, aut legit aliquid simile, quod ecclesiastici orent laicos; Cur ergo habent potestatem ligandi, & cur non excommunicant hos laicos, si non volunt obedire. Ego si deveniam Episcopus, quod per miraculum divinum fieri posset, clauderem omnes ecclesias, ut nullus mihi intraret, nisi saltaret sicut ego sibilarem.

(15) Quod Clerus contemnatur, hoc nihil facit: Est tantum poena talionis, quia etiam Clerici monachos contempserunt, & se meliores & sanctiores putaverunt, quamvis habeant caligas & tibialia, &
per

ædificium sanctæ ecclesiæ & beneficæ religionis suffodiant.

Hoc malum non manebat ibi stare ubi incipiebat, sed crescebat tam invisibiliter, ut pastor & oves — dico hoc cum tristitia cordis — everfionem religionis cum sancta tremulatione advenire cernerent. Initio impugnantur consuetudines, quæ ad essentiam religionis non pertinent, sed per piam fantasiam nostrorum Patrum & per longinquum usum in ecclesia respectabiles sunt. Non sumebant sibi operam falsam aut hyperbolicam declarationem singulorum credentium, a vera explicatione ecclesiæ distinguendi. (16) Illudebant iis, qui hanc operam in se sumebant, & in doctam aut reflexam confusionem vertere quærebant; degradabant omnia usque ad demerentiam, quia nihil tam sanctum est, quod non

per consequentiam sint laxiores ecclesiastici quam nos.

- (16) Quia non sunt theologi, & ideo etiam se non deberent immiscere istis rebus; Ego jam sum theologus primi anni & incepti etiam dogmaticam & polemicam, & dixit mihi jam sæpius R. P. Lector, quod natus sim pro polemica, quia habeo pulmones fortes — venit enim secundum etymologiam polemica a pulmone — & tamen ego non auderem disputare de his rebus & explicare ceremonias. Quod bene expressit Cicero: Sutor ne ultra crepidam.

non per obliquam directionem risibile fieri potest; (17) Projiciebant denique absque distinctione omnia fanatica & moderata, privata & communia, abusus & sacras cæremonias sub odioso nomine superstitionis insimul in unum cumulum. (18)

Deinde incipiebant tolerantiam plenis buccis prædicare, non illam christianam tolerantiam, qua nostris fratribus supergressiones & erroneitates per Dei amorem ignoscimus, & a qua hi sapientes nimium longe distant, sed potius illam, quam in corde habent, ita prout iis placet & convenit credendi & agendi. (19)

Po-

(17) In festo S. Antonii, quod est festum ordinis & etiam dies onomasticus P. Lectoris nostri, nescio quomodo acciderit, quod post prandium, postquam paullulum dormivi, veniens in chorum e mea cella habuerim caputium oblique & parum ab ante, quod deberet esse a post, & omnes confratres nostri riserunt valde, & hoc probat: quod per obliquam directionem etiam res religiosissimæ, sicut caputium est, possunt devenire risibiles.

(18) Jam ita faciunt isti homines sæculares, qui non sciunt quantum in cœlo distet caputium a Perucca crispata.

(19) Tolerantia mihi videtur verbum novum, quod non est neque in scriptura neque in theologia nostra,

Postea transibant ad annuntiatores evangelicarum virtutum, ii qui nullam missionem habebant & non semel in fundamentalibus veritatibus sanctæ doctrinæ instructi erant; & faciebant non tantum ineptas & amaras, sed etiam falsas, fallaces & mendaces eruptiones. (20) Infimul cadebant vere furiose indistinctim in servos ecclesiæ, præcipue ordines regulares, quos ecclesia approbavit, & principes susceperunt; non verebantur, vestitum, mores, usus, leges, bonum nomen, ipsarum singularum personarum, non amplius abscondite, sed publice violare, ita ut jam nemo amplius de suo honesto nomine securus sit, qui tantum tentat, unam opinionem

Ara. Omnis, qui non est catholicus, est mihi juxta evangelium velut ethnicus & publicanus, & dignus ut extradatur A. R. P. grandi Inquisitori & ejus S. officio in Hispania & Portugallia, ut comburatur hic, sic comburetur in igne æterno; hæc est mea opinio, fundata supra observantiam, quæ hucusque optime profuit S. religioni & multos perversos homines, etiam s. v. Judæos ad fidem catholicam adduxit.

(20) Quomodo ergo potest aliquis judicare de aliqua re, super quam non habet missionem? quasi vero ego possem dicere & disputare cum cocco, quod aliqua daps e. g. illa, quam nos Germani vocamus Sauerkraut, non sit bene præparata, si non habeo ordinationem & missionem pro culina a R. P. Quaradiano?

nem promere, quæ his tolerantibus contraria videtur.

Perfpicitis absque dubio censuræ regię venerabiles Confiliarii, in quam scripturam particulariter indigitare volo; in scripturam in qua tam multas tangibiles calumnias contra ecclesiasticos regulares, tam multa convicia, injurias & mendacia in rudi, sæpe immundo, & per totum impudico tono superincumulata legimus, ut nunquam aliquid tale in lutherano aut calvinistico libro invenerimus. (21) Immo, quod adhuc plus est, non invenio in aliquo *libro ethnicae antiquitatis* tam multos tractus calumnationis cum lubricis & inhonestis ductibus intertextos, quam nostri tolerantissimi Catholici hominibus alligant, qui se ecclesiæ principaliter consecraverunt & evangelica consilia divini nostri fundatoris pro lineali suæ vitæ elegerunt. (22)

Ego

(21) Ille debet esse liber nequissimus. Audivi enim murmurare nuper P. Exprovincialem cum P. P. Definitoribus de isto libro, & obstupui, quando dixerunt, quod sit adhuc pejor quam Biblia Lutheri, & addiderunt, quod sint plures lubricitates in eo, quam in nostris Casuistis, id quod esset valde multum: viderem, ut possem legere istum librum, sed ego non curo ista mundana, sed — si tempus habeo — tantum animam meam curo.

(22) Hoc probat, quod Ethnici & Turcæ antiquitatis fuerint meliores homines, quam hodierni, quia
non

Ego deberem itaque me ipsum pro re-
belle & proditore mei officii aspicere, si non
humillimam meam representationem ad vos
apportarem, & instanter orarem, effreni huic
audaciæ impedimentum facere, pro sustenta-
tione modestiæ, pro tutela publicæ honesta-
tis, pro salvatione boni nominis tam multarum
ovium, quæ simul nobilissimæ partes ecclesiæ
nostræ sunt. Pro meo nomine ego non curo;
emittant furorem suum contra me; ego hoc
semper constanti patientia perferam, nam
confido in eum, qui solus dat fortitudi-
nem; sed quod tam multos præstantes colla-
boratores, qui in vinea Domini sudorem
diei mecum dividunt, (23) tam furiose ag-

non invenimus neque in Cicerone neque in Hip-
pocrate neque in Propertio aliquid contra mo-
nachos, neque quod Julius Cæsar vel Romulus per-
secuti sunt Christianos & monachos; cum tamen
hodie Patres nostri, qui custodiunt velut angeli
sanctum sepulchrum, sæpissime verbera & fustigatio-
nes perpetiantur a Turcis & Ethnicis in terra san-
cta, quia non volunt derelinquere loca sancta, quæ
ibi existunt, & e quibus habeo frustum lateritium,
præsertim domus bethlehemiticæ, cum authentica
P: Provincialis terræ sanctæ.

(23) Debet esse terribilis labor in vinea Domini, si tan-
tum sudant isti cooperatores, ut sudorem possint
dividere cum Domino Pastore suo. Deus avertat, ut
etiam nos cogamur ibi laborare & sudare; ego ju-
ra-

aggrediantur, & eorum dignum nomen tam impudice deponant, & calumnientur, ad hoc non possum tacere. (24) Ego non examino, quis sit hujus scripturæ compositor; ego non examino locum ubi effabricata fuerit, id scio, quod ejusmodi scarteka hic vendatur, avide perquiratur & legatur.

Ego non sum ille, qui regulares sine omni exceptione pro invituperabilibus tenet. Aliqui ex illis habent suos errores, dantur inter

ravi tantum, quod velim esse Franciscanus, & non cooperator, & quod velim tantum bibere vinum in vita contemplativa & non laborare in vinea. Dicit quidem evangelium, quod debemus quærere panem in sudore vultus, sed de Adamo loquitur, qui fuit sæcularis, & dein de vino non fuit quæstio, quod in collecta autumnali gratis nobis dant rustici & vindemiatores, ut pro iis oremus, non vero ut laboremus, quod etiam diligenter facimus.

(24) Bene habet; si ego essem Episcopus, ascenderem in cathedram & clamarem sicut dæmon contra istos hæreticos & libertinos, & monstrarem, quod habeam capillos supra dentes, & lavarem ipsis caput, ut sudarent sicut collaboratores mei in vinea; vel sicut noster crassus frater coccus in æstate, quando facit magnum ignem in culina & cubito abstergit sudorem vultus sui, qui est sicuti plenilunium.

ter illos mala membra, quæ sancta sua destinatione indigna sunt. Verum potest aliquis propter aliquos malos totam communitatem condemnare? Dantur falsi monachi — dicit sanctus Augustinus in Psalmum 132 — & nos noscimus; sed ideo vinculum fraternum nondum est disruptum, quia aliqui se ad id confitentur, quod non sunt; dantur falsi monachi, sicut etiam falsi religiosi & falsi credentes dantur. (25)

O inluminantem veritatem! cujus potentiam Erasmus tam energice sentiebat; ut illi testimonium daret; id quod nostros Monachomachos tam multum confundit, quam zelotice illi se alias pro Erasmo declarare consuecunt. Quanta insania — scribebat in epistola ad Joannem Emstadi. — ideo odere Monachum, quia Monachus est. Tu te christianum vocas & persequeris eos, qui Christo tam similes sunt. Dicetur — plurimos stare longe ab imagine primorum monachorum; Bene! ergo nos nullam vitæ methodum approbare aude-

mus,

(25) Nihil deberet concedere, quia non convenit, ut laici sciant, quod monachus sit capax alicujus delicti. Ideo etiam generalia capitula nostra ordinarunt, ut delinquentes Franciscani clam decapitentur, ne scilicet fiat scandalum, & ut non credant laici, quod possit Franciscanus peccare.

mus, si nos semel malorum gratia etiam bonos odimus. (26)

Si concedimus inter Apostolos Judam valde malum fuisse, an sequitur, quod status Apostolorum sit malus? (27) Si concedimus, quod in Ecclesia Dei scandala sint, an sequitur, quod Ecclesia Dei sit scandalosa. Si concedimus, quod in uno statu prædones dentur, an inde sequitur, quod status sit prædatorius. Monachi sunt quod sunt cum altissima licentia Imperatorum; sunt subditi, sunt cives status, membra unius societatis, quæ unum & idem ligamentum fraternaliter vincit; sunt super

F 2

hoc

(26) De Erasmo debuisset tacere, nihil teneo de isto homine; Affecuravit mihi P. Professor meus in poetria, qui fuit verus & egregius Jesuita, quod, si recte adhuc in memoria teneo, aut Lutherus erasmizat, aut Erasmus lutherizat, & qui habet aliquam similitudinem cum Luthero, jam nauci est; ideo etiam non possum supportare Patrem Martinum, qui fuit meus condiscipulus, quia habuit nomen lutherizans.

(27) Fuit lurco iste Judas, quia fecit pudorem apostolis, & semper ab a catholicis affertur contra catholicos. Gaudco mihi, quod se suspenderit, quia odi omnes avaros, qui semper nos abigunt a porta, quando venimus in collecta mendicatum, vel nobis frustum panis porrigunt, quod statim canibus do, qui etiam sunt avari.

hoc adhuc pro instructione populi, pro prædicatione evangelii, & pro distributione sacramentorum in decem parochiis hujus capitalis nobis destinati. (28) Illi habent igitur, prout quivis civis, justum titulum sicuti pro conservatione suæ vitæ ita etiam pro conservatione sui honoris, qui est species vitæ, & sæpissime pretiosior quam vita ipsa. Quomodo audet unus privatus tentare, tam nobile bonum cum temerariis manibus spoliare. (29)

Ego

(28) Nego, saltem de Franciscanis, quorum regnum non est de hoc mundo, & per consequentiam etiam non sunt cives, & nos non ligat aliud vinculum, quam funis, quem St. Pater noster præscripsit nobis, & in regula mea nihil de instructione populi invenio, quia non sumus ludimagistri, nec parochi, sed Franciscani, quod est summum & maximum, & non mutarem statum meum cum senatore & omni suo labore. Id quod vocationem meam veram esse probat, quam usque ad ultimam guttam sanguinis defendam.

(29) Etiam non adæquate dicit; Nos monachi omni honori mundano renuntiavimus, & non quærimus nisi honores ecclesiasticos, ad quos possumus ascendere etiam sine honore mundano. Nomen meum plane non curo, quia jam in novitiatu nomen meum deposui, & nemo scit amplius, quod fui vocatus Steplizerus, & nunc vocer F. Onuphrius.

Ego confido in notam humanitatem & devotionem vestram, Censores regii! quod non permittetis, ut talis honoris spoliatio porro vendatur, & *imago* ante omnes oculos exponatur, *quæ* non sine scandalo & morum corruptione aspicere potest, & *quæ* Deo sacros viros coloribus tam falsis quam odiosis *pingit*. (30)

Totam alteram imaginem præsentat nobis doctus & sanctus Gregorius Nazianzenus. Sese ædificat per illorum castigationes, pervigilatas noctes, pias orationes & sanctas lacrymas. Illorum cantus, quo Deum laudant; eorum sanctæ meditationes; quibus dies & noctes consumunt; eorum abscissi & inartificiales capilli; illorum, more apostolorum, denudati pedes; (31) illorum vestitus, qui mundano luxui objectiones facit; illorum cingula & pallia, quorum ornatio in contemptione ornatus consistit; illorum virilis passus; illorum modestus oculus, illorum filens os, non erant illi objectum humilis ludibrii sed christia-

F 3

stia-

(30) In istis magnis civitatibus variæ res videntur, quæ nunquam ad nundinas nostrarum parvarum urbium adferuntur. Debet esse res pulcherrima & stupendissima ista *imago*, *quæ homines pingit*. Nos non videmus, nisi in tempore fori simias, ursos, quos vocant Tanzbären & schnelle Catharina, vel passionem in machina optica.

stianæ ædificationis. (*) Eorum modus publice apparendi — scribit ultra hic sanctus episcopus — & eorum methodus abscondite vivendi, ille ad alios docendum, hæc ad se ipsum in mysteriis spiritus instruendum, ita ut in circulo hominum solitudinis suæ obliviscantur, & in solitudine ad fraternum amorem tendant; Immo quod adhuc plus & sublimius, eorum divitiæ in paupertate, eorum possessiones in peregrinatione, eorum gloria in contemptione, eorum potentia in debilitate, eorum *fœcunditas in cœlibatu*, (32) nam sunt nobiliores partus, qui post Deum existunt, quam

(31) Hoc mihi placet, quod nunc sciam, quod etiam apostoli non habuerint calceos, sicut ego. Sed caputium certe non habuerunt, & in hoc sumus perfectiores. Credo, quod iste Gregorius Nazianzenus fuit Provincialis Franciscanorum, vel forte plane Generalis, quia non vidit alios monachos quam modestos, & tantum gaudium habuit cum istis suis confratribus.

(32) Quid sint divitiæ in paupertate & potentia in debilitate, hoc capiat, qui capere potest. De fœcunditate autem in cœlibatu plurima habemus exempla præstantissima, quæ nemo, nisi hæreticus, negare potest.

(*) S. Gregor. Nazianz. in Orat. 1. de pace post reconciliat. interprete Jacobo Billio p. 418. & sequ. edit. Parisien. 1583.

quam qui a carne oriuntur; interea ipsorum delictum est, deliciis non cadere, interea humiles sunt propter regnum cœli, in hoc mundo nil possident & super mundum collocati sunt; in carne sicut extra carnem vivunt; Deum tantum pro parte sua agnoscunt, propter regnum tantum agentes sunt, & propter egestatem dominantur. Hi itaque meæ delictæ & meæ divitiæ, qualiter mihi, cum præfentes erant, splendorem & dignitatem dabant, ita me implent, cum absentes sunt, luctu & amaritudine.

Omnes hos tractus beatitudinis perfectæ vitæ, & christianæ ædificationis, quibus hic doctus aliquis pater ecclesiæ statum monachorum pingit, compositor novissimæ scartekæ miserabiliter detorsit, rudibus & fallacibus coloribus repræsentavit, & evangelica consilia in illis viris, qui ea exercent, ludibrio plebis & risui exposuit. (33)

F 4

Ideo

(33) Væ isti homini, doleo ex corde, de anima paupercula, quia certe est de facto excommunicatus, & quod idem est, damnatus; deinde videbit cum sua
dam-

Ideo obsecro vos, venerandissimi censes regii, cum omni pia energia, quæ pastori convenit, cui conservatio ovium (34) ad cor jacet, ut effrenatæ libertati, contra famulos ecclesiæ scribendi, eo arctiores limites ponatis, quo minus se sanctitas eorum officiorum cum quotidie crescente contumelia, quæ tantum contra eos venenum effundit, comportat.

Nam etiam si ejusmodi impudicæ scripturæ judicium damnationis jam in fronte portant,
&

damno in inferno, an non sit melius esse humilis rusticus vel ignorans monachus, quam superbus philosophus & scriptor; sed isti homines nunquam cogitant de inferno, donec incidunt in griffos diaboli, e quibus nulla est redemptio.

- (34) Præstans pastor est, quod de conservatione ovium cogitet. Sunt enim in œconomia magnæ utilitatis; tondentur bis per annum, & inde fiunt sacræ nostræ tunicæ, & deinde versus pascha faciunt agnos, & ideo bis etiam per annum habemus collectam, semel pro lana & altera vice pro agno paschali.

& apud honestos sapientes victoriam bonæ rei confirmant, tamen quivis aculeus contumeliæ in majori & debiliori parte vulnera relinquit, quæ non tam facile curantur. (35)

Ego confido ergo primum quidem in Dei commiserationem, qui pro sancta ecclesia sui unigeniti filii vigilat, dein vero præcipue in vestram sublimem justitiam, quod juxta devotionem, religionem & humanitatem vestram huic malo, quod quotidie amplius circum seprehendit, remedium adhuc prius præparabitis, quam nos hujus incurabilitatem deplorare debeamus. (36) Dixi.

F 5

(35) Fors ista scarteka est causa, quod non amplius rustici & rusticæ tam sæpe nobis osculentur manus & sacram tunicam, & si hoc esset, tunc certe mortale peccatum habet auctor, quia sunt indulgentiæ in osculatione manus & tuniciæ & funis.

(36) Rogo ut V. D. quæ docta est & versata in lectione, mihi communicet suum judicium de hoc sermone,
 qui

qui mihi videtur valde laboriosus, quia quatuor
 vel quinque libros citat, & dein etiam præstans,
 quia nonnunquam in cor loquitur & optimam cau-
 sam, id est monachos defendit, qui est vere hercu-
 leus, vel ut tanquam ecclesiasticus cum sacra scri-
 ptura finiam, simfoneus labor, pro quo in altero
 mundo adhuc recompensationem accipiet. Finis.

JOANNIS PHYSIOPHILI
DEFENSIO
SPECIMINIS
MONACHOLOGICÆ
CORAM
CENSORIBUS REGIIS VINDOBONENSIBUS.

Si princeps ille ingenii & doctrinæ Plato
tum denique beatas fore respublicas puta-
vit, cum ii, qui eas regerent, omne studium
suum in doctrina ac sapientia collocassent,
non possum non gratulari primum quidem
reipublicæ vindobonensi, quod ei contigerit,
ut ii summam in ea habeant potestatem, qui-
bus plurimum in percipienda virtute ac huma-
nitate studium fuit, & dein mihi, cui conces-
sum est hodie in amplissimo hoc confessu, in
quo feliciter conjuncta sapientia & potestas
sedem posuit, dicere, causamque meam con-
tra

tra verbosissimum monachismi advocatum defendere. Quid enim egi aliud, cum acerbius de monachis & muliebri eorum religione dixi, quam id, quod immortalis pater tuus egit, illustrissime Suitenie! qui præstigia, excantationes, vampyros, larvas, sagas, & ariolatores e republica profligavit, & quod tu, qui summi patris vestigia premis, quod unusquisque senatorum amplissimi tribunalis, cui præses, perficere studet: ut extincta in animis imbecillis plebis anili superstitione firmior stet & sanctior religio.

Initia & causas superstitionum aggressus sum, cum sordes, ineptias, fraudesque monachorum curiosius excuterem, gnarus, sublata causa tolli tandem posse effectus. Novi quidem periculosam esse offensionem hanc propter interpositam auctoritatem religionemque; novi obscurum illud odium, quod fanatici homines, contra innovationes omnes conceptum, hucusque continuerunt, in me unum deflecti posse, qui monachos, — quos ministros religionis appellari malunt — explodi. Nec præter expectationem accidit, quod ascenderit in rostrum adversarius, qui, etsi officii sui sanctitas singularem veritatem, & gravitatem exposceret, — timide dico, sed dicendum est tamen — fraudem dolumque adhibuit, ut persuaderet: sacra & religionem negligi, violari, pollui, si tolleretur e republica superstitio, aut, quod magis est, si liceret inferre

ma-

manum facerrimis monachorum gregibus, fautoribus superstitionum.

Sed fretus æquitate vestra Viri gravissimi! perspexi alienum a vobis esse, inauditum cendemnare; nec fefellit me opinio; vocatus in judicium adsum, & causæ meæ defensionem eo lubentius in me suscipio, quo minus perimeiscendæ mihi sunt fractæ jam & inanes minæ, gregorianique illius temporis terrores, quibus me petit, quo hebetata magis sunt tela, quæ in me conjecit adversarius. Id enim agam, ut pateat: omnia, quæ actor attulit, argumenta, falsa, ridicula, & inopportuna esse; quæ vero contra monachos iniquius dixisse accusatur Physiophilus, consentire opinioni Patrum Ecclesiæ, sententiis conciliorum, & oraculo gravissimorum scriptorum. Quod ubi præstitero, vestrum Censores regii! quorum auctoritati, prudentiæ, & judicio princeps optimus ea, quæ de sacris & religione tam privata quam publica scribuntur, subjecit, gratum adnutum, qui summa sit laboris mei merces, exspecto, relictis adversario acclamationibus plebeculæ, & voculis anicularum.

Observastis Judices! quam callide actor in proemio dictionis suæ non monachorum tantum sed totius sacerdotii defensionem in se suscepit, ac si hoc quoque impetiisset Physiophilus. Audivistis, quam astute Ana-

cho-

choretas priscae ecclesiae, cum degeneri monachorum nostrorum grege confundere studuerit, ut, quae de illis bene apud Patres Ecclesiae dicta sunt, de his quoque dicta esse videantur. Egit hoc, ut attentionem, animos, & quandam quasi commiserationem audientium sibi conciliaret, indignationem vero contra irreligiosum adversarium meliori quodam titulo excitaret. At, Deum immortalem testor, vestrasque mentes Judices, & conscientiam maxime meam! neminem magis persuasum esse, quam ego sim, quod si numini aeterno summus cultus & honos debeatur, ejusdem reverentiae partem quandam in eos quoque transferendam esse, qui ad sacra facienda Deo dicati sunt! Debent enim ibi esse praemia honoris, ubi sunt merita virtutis; nihilominus tamen mihi videri, piaculum esse: desidiosissimam monachorum turbam religioso sacerdotum collegio ad censere, eodemque honore vanae superstitionis sacrificulum prosequi, qui sacrosanctae tantum religionis ministro debetur.

Longe quoque absim, ut raros illos primitivae ecclesiae viros vituperem, qui, postquam reipublicae commodis, ut bonum civem oportet, servierunt, secesserunt a tumultu, ceterisque rebus omnibus pro nihilo habitis, semetipsos & imminentem aeternitatem solertius meditati sunt, aut honestum otium sponte nulloque adstricti sacramento amplectentes, non modo ipsi hebescere, & languere noluerunt,

runt, sed etiam, ut pluribus prodesse possent, laudabile otium in scribendis & docendis præceptis honestatis & religionis consumentes, vitæ suæ cursum in labore corporis & animi contentione confecerunt. Si vero id reprehendi nequit, quod venerandis his solitariis semper laudi datum est & semper erit maximæ gloriæ, quis non indignabitur servo & imitatori pecori, quod, quum per ætatem omnem otio diffluat, graves illos ecclesiæ patres, agnatos suos & nobilem quasi prosapiam appellare solet, quamvis nil agat aliud, quam quod psalmos suos, numeratos illos quidem ac non intellectos, stentoria voce in templis derudat, & cum sacras inertię manus labore profanare irreligiosum putet, panem pro foribus magno magitu efflagitet, non sine mediocri verecundæ paupertatis & mendicitatis jactura.

Aspicite Judices! Aspicite innumeras has centonatas, tunicatas, cucullatas, & mille modis personatas monachorum varietates, & attendite quam fulse eas sibilet Erasmus, idem ille Erasmus, quem pro monachismi præstantia testem attulit actor. Aspicite hos greges, qui sordibus, inscitia, rusticitate apostolos. ut ajunt, nobis referunt, quorum mirum studium est: non ut Christo similes sint, sed inter se dissimiles; qui pietatis, & religionis apicem se attigisse credunt, si sciverint: quo colore singulam vestem, & quot discrimini- bus, secundum mentem fundatoris, variegandam; qua materia quotque culmis latum cin-

gulum, qua specie, & quot modiore cap-
 cem cucullam, quot digitis latum capillitium
 esse oporteat, ut grex a grege, monachus a
 monacho distinguatur; qui invicem alii alios
 ob aliter cinctam vestem, ob colorem paulo
 fusciorum contemnunt; aspiciunt hos, qui con-
 tactum pecuniæ ceu aconitum horrent, nec a
 vino interim nec a mulierum contactu tem-
 perant; illos, qui funigeri & inter hos alii
 coletæ, alii minores, alii minimi appellari
 gaudent, hos qui se Benedicti, Bernardi, An-
 tonii, Augustini, Dominici, Eliæ filios esse
 gloriantur, quasi parum esset dici christianos.
 Illos ostendentes sesquipedes ventres, omni
 piscium genere distentos; hos psalmorum cen-
 tum effundentes modios; illos ipongiæ vitam
 agentes, semper eidem affixos loco. Omnes
 tandem suis solum innixos cæremoniis, & ho-
 minum traditiunculis, immemores: Christum,
 contemptis his omnibus, quondam suum illud
 charitatis præceptum exacturum esse, & am-
 bulantem inter homines unigenitum Patris fi-
 lium non cucullis, preculis, aut inediis, sed
 fidei & charitatis officiis regnum suum polli-
 citum fuisse.

Hos personatos circulatores, hos co-
 mædos, & mimos, austero habitu plebem fa-
 scinantes, fulcra religionis esse, & ornamen-
 ta ecclesiæ prædicat actor; hos ad firmandam
 fidem secum in vinea domini collaborantes
 Dei servos ludibrio fieri queritur, quamvis
 nescire non potest: monachos legibus eccle-

fiæ ab officii sacerdotii excludi. (a) Hos qui summam existimant esse pietatem, si usque adeo nihil attigerint scientiarum, ut ignorare cuncta divina & humana primo intuitu videantur, custodes, conservatores, & promotores scientiarum fuisse jactitat, cum laici in turbulenta illa mediæ ævi epocha illos, qui de summis priscae ætatis viris ad eos usque pervenerunt, sapientiæ thesauros in cœnobia, veluti nullo modo violanda asyla, deposuerint. O vigilantissimos & incorruptissimos custodes! qui omnia hæc, quæ a laicis obtinuerunt, scientiarum instrumenta intacta quoque reliquerunt, & quibus alii uti prohibebantur, ipsi manus inferre sacrilegum putaverunt ita, ut ævum illud adhucdum barbarum & obscurum audiat, quo scientiæ & artes custodiæ monachorum creditæ fuerant. Non dif-
fiteor quidem ad excollendam patriam tellu-
plurimum contulisse monachos. Novimus ex-
cisas eorum potissimum cura incultas Germa-
niæ sylvas, stercoreatos fructuosioresque red-
ditos agros, cum in vicinia cœnobiorum, ad-
scripti glebæ monasticæ servi, sexcentum
aratriis terram verterent, ut saginarentur mo-
na-

(a) Singuli quoque monachi per villas & oppida non debent discurrere, nec per quascunque parochiales ecclesias disponi; quod in regularibus, cum regulæ inserviant laxiori, specialiter cautum non invenitur. *Instit. Jur. canon. lib. 1, tit. 30.*

nachi. Verum enim vero num majus quid præstiterunt, quam hodiedum suum greges in desertis Africæ & Americæ? qui purgatam a serpentibus & reptilibus terram rostro suffodiunt & præparant, quo facilius sub aratris eo deducendæ coloniæ mansuescat. Jam functi sunt officio suo monachi. Optime igitur nobis prospiciunt principes, cum detractos in illa temporum injuria fundos ab iis repetunt, qui collocatas in agros scænoris partes ingenti cum usura dudum receperunt; injustissimum enim foret labore partos terræ fructus innumeræ in diesque ad crescenti monachorum turbæ, qua otiosiores non habet respublica, in detrimentum civium suppeditare;

Exstirpetur jam fœda hæc mendicitas, quæ dum nutrirî cupit, laborem omnem respuit. Immolentur jam hæ sumtuosæ hostiæ æterno numini ad expiandam insaniam & superstitiones, firmandumque fœdus cum sanctiore religione.

Videtur actor inopportunitatem & falsitatem argumentorum animadvertisse, quæ pro clientibus, quorum patrociniû nemo in se suscepisset, attulit. Sed ne intentatum quid aut causam omnem dereliqueret, tandem actionis suæ vela quodam quasi commiserationis vento inplevit; ad lamenta lachrymasque confugit; religionem pietatemque vestram adjuravit, & fors vir, movendarum lachryma-

rum

rum peritissimus, hoc impetu quendam auditorum in partes suas adduxisset, nisi, ut eos, quos propriis laudibus ornare non potuit, alienis oneraret, intempestive admodum testes suos proferendo tristes illos solvisset affectus, animumque ab intentione orationis avertisset. Cyprianum advocavit, cujus ætate nullius sexus monachum per omnem occidentem fuisse nemo ignorat. Fleuryum, & Erasmus Roterodamum, flagella monachismi, Gregorium Nazianzenum, agapetarum seu monachorum intemperiem & lasciviam acerbissimis epigramatis reprehendentem, testes causæque suæ defensores constituit, nec erubuit testari: ipsos, qui, ante Christum natum, per omnem orbem exstiterunt scriptores non tam sacrilege in monachos desæviisse ac Physiophilum, quamvis veræ religionis lux iis nunquam affulserit. Si hoc ridiculum convocato in concionem populo videbatur, ego quidem sine maximo dolore observare non potui: quod si esset in iis, in quibus deberet, summa sapientia, non laboraremus. Nec enim is sum, qui tantum impudentiæ tribuam adversario, ut eum, cum ridicula hæc & absurda enarraret, auctoritati & gravitati vestræ illudere ausum fuisse, affirmarem.

At abuterer patientia vestra iudices, si diutius impugnarem ea, quæ pro monachismi præstantia dixit accusator; pro Physiophilo jam dicendum est, qui impietatis accusatur, quod ex hominum cœtu monachos proscripserit,

rit, nec non eos avaritiæ, gulæ, inscitæ, de-
mentæ immerito arguerit. Graves sunt, ut
vidistis iudices! ictus, quos intentat mihi ad-
versarius; pace vero vestra me scuto verita-
tis, quo tegor, eos facile declinaturum aut
excepturum spero.

Cum ad animantia relegassem monachos
non tam naturam ducem, quæ tantum discrimen
hominem inter & monachum posuit, quam
D. Chrysostomum secutus sum; comparavit is
homines monasticam disciplinam sectantes avi-
bus, vocavit monachos passerem, sanctimonia-
les vero turtures. (b)

Attentius hoc sapientissimi viri effatum
examinando, inveni quidem: ejiciendum es-
se — ut dudum oportere suspicabar — ex
hominum cœtu monachum, avibus tamen ad-
cenferi non, nisi invita natura, posse; etiam
si

(b) *Chrysostomi opera. Edit. Montfaucon. Parisiis. 1718.*
græce & latine. T. V. pag. 748. in Psalm. 583.
Quod autem verius est, passerem vocat ho-
minem, qui monasticam philosophiam sectatur.
Multa enim in eum, quæ ad passerem perti-
nent, conveniunt. Non habet domum in terra,
non sollicitus est de crastino, vili cibo utitur; tur-
turem vero dicit virginem castam, ob castitatem,
& solitudinis amorem, ob querulam vocem.

si falacitas passeris monacho, & queruli concupiscentis turturis gemitus monachæ optime conveniant; e rapina monachos vivere, usque adeo notum est, ut rapacitas monastica in proverbium abierit. Si ergo avibus adnumerari possent, eos ad rapacium ordinem pertinere ornithologorum nemo negabit; suadente id etiam D. Ambrosio, dum monachos, qui aliena quærunt, recte accipitres nominandos esse pronuntiat. (c) Accipitres autem, vultures & quæ sunt hujus generis volucres sitim diutissime ferre, omnisque expertes esse modulationis vocis experientia docuit. Num vero siticulosius quid monacho? an non cantat aut cantillare conatur e cucullatorum grege unusquisque? Discrepant igitur ab his, qui accipitrum genus constituunt, characteribus monachi, nec ullum certo oscinum alitumve genus reperiri potest, quo annuente natura collocarentur; quamvis opportunum esset maxime generi humano, si bipedes hos implumes confundere plumigeris liceret, cum mortales cuncta bonis semper & præpetibus avibus auspicarentur, quia nunquam escam recusaret monachus, & semper pascere-
tur, (d) nec eum mergi necesse esset, ut

G 3

bi-

(c) *Ambrosius Orat. de obitu fratris.*

(d) Nam si pascerentur (pulli) bonum augurium erat, si non pascerentur, malum. *Aul. Gell.*

biberet. (c) Hæ rationes me moverunt, ut aliud animantium genus exquirerem, quo reponeretur monachus. Respondeat jam accusator: an iniquius egerit Physiophilus, qui monachum, anthropomorphum animal, cum homine fere conjunxit, quam summæ sanctitatis, & integritatis vir Chrysofomus, qui eundem in imbecillimam bipedum classem, quæ tanto intervallo ab homine disjungitur, rejecit. An sanctius quid dixisset? si monachum Servitam inauspicatum corvum, Carmelitam falacem passerem, Franciscanum stolidum struthiocamelum, Dominicanum vulturem offifragum, Capucinum foetentem upupam, Latrappium tristem noctuam, Trinitarium temporarium cuculum, Paulanum lutosum mergum, monachas autem garrulos psittacos, & divinatrices corniculas vocasset.

Non minori moderatione usus sum, dum monachorum vitia recensui, eaque inhærere ac penitus insita esse cuivis monachorum speciei, aut omnibus asserui. Num enim moderatius patres & concilia ecclesiæ, quæ digna pudore sunt vitia, objecerunt monachorum gregibus? cum iis exprobrassent: a tempore quo

(c) Claudius Pulcher apud Siciliam non pascentibus in auspicando pullis ac per contemptum religionis mari demersis, quasi ut biberent, si esse nollent, prælium navale iniit. *Suet. Tib. 2.*

quo avaritia in monasteria immigravit, luxuriam quoque & cupidinem rapiendi, consumendi, aliena devorandi, ea invasisse, fidem, probitatem & bonas artes exulasse, pro his superbiam, crudelitatem, ignorantiam irrepisse, divina neglecta & venalia habita fuisse, indeque scelera omnia erupisse. (f) Monachos paupertatem mentiri, & inter divitias male partas sepeliri. (g) Eos flagitiose venereas voluptates concupiscere, iisque turpiter frui, & exerceri in ipsis monasteriis lupanaria; (h) labefieri & minui eorum mentes tur-

G 4

pis-

(f) *Nili Abbatis tractatus seu opuscula, e codicibus manuscriptis vaticanis, cassinensibus &c. eruta; græce & latine; edidit Josephus Maria Suaresius, Romæ 1763. fol. Tractat. de monastica exercitatioe cap. 7. 11. 12. & reliqu.*

Imputatur fratribus, quod avaritiæ causa hominibus persuadeant, ut abrenunciantes seculo res suas ecclesiæ conferant. *Concil. Cabillon. II. Cap. 6.*

(g) Monachi sub religionis titulo injusta compendia exercent - - Plenis sacculis moriuntur divites, qui quasi pauperes vixerunt. *D. Hieronymi opera, cura Dominici Vallarsi. Verona. 1734. T. I. p. 937.*

(h) Monasteria olim virtutum scholæ ac pauperum hospitalia erant, nunc proh dolor! videmus ea, quæ virorum sunt, in diversoria militum ac raptorum, quæ vero mulierum sunt, in plerisque locis in sus-

spe-

pissima ebrietate (i), eosque intempestivæ &
for-

spectas de *innocentia* domos (ne quid gravius dica-
mas) esse commutata. *Concil. Coloniense. Anno 1536.*
Art. 19. c. 8.

Abfit, ut monachos (quod etiam dictu nefas est) Chri-
sti virginibus familiares esse velimus. *Concil. Hispa-
lense 2. c. 11.*

Illud namque necessarium visum est de monasteriis puel-
larum, quæ in quibusdam locis *lupanaria* potius
videntur esse quam monasteria. *Concil. Aquisgra-
nense. Cap. 12.*

Masculum omnem declina, synisactum vero potissime,
S. Gregor. Nazianz. epigr. 211. in Anecdotis græcis ;
edit. Muratorii, Patavii. 1709. 4.

Jam mihi est canities, corpus lanio, oculum domito,
Curis diurnis, nocturnisque absumo,
Animam ter miseram ut ab igne eripiam;
Sed nihilominus corpori ægre impero.

Quomodo vero tu (Monache!) & juventutem ferens,
& carnes erigens ampliores elephanto, *S. Gregor.*
Nazianz. epigr. 201. l. c.

fordidæ gulæ deditos esse, (k) qui prælibandæ tantum æternitati sese voverunt; induere
 G 5 ni-

Lib. 3. similitud. 9. cap. 11. S. Herma narrat; Virgines quædam ita me allocutæ sunt: nobiscum dormies ut frater, non ut maritus - - Ea vero, quæ ex illis prima esse videbatur, amplexata me est. & osculari me cœpit, cæteræ vero, quum vidissent, me amplexari ab illa, & ipsæ cœperunt me ut fratrem osculari - - Mansi ergo illa nocte cum eis juxta eandem turrin; straverunt autem tunicas suas lintheas in terram & me in medio collocaverunt, nec quidquam aliud faciebant, nisi quod orabant. Id quod pie creditur. Anecdota græca edita a Lud. Ant. Muratorio, Patavii. 1709. 4. pag. 235.

(i) Quid inhonestius quam vino assidue madidos ejusmodi helluones animarum curæ præesse, de quibus Propheta dicit: Væh sacerdoti & prophetæ præ ebrietate erranti, & nunquam judicium aspicienti! *Concil. Trevir. 1548.*

Qui ebrius est, non facile credat esse hominem, qui ne aquam quidem degustet, etiamsi hoc nostro tempore multi monachorum fecerint. *Chrysost. opera. T. 7. pag. 273. edit. Montf. Paris. 1718. græce & latine.*

(k) Dum corpori dapem subministrare volunt, non inferunt necessariam, sed quam gulosorum hominum luxus ex immensa cupiditate novo artificio comparavit. *Nilus Abbas. l. c. in exercit. monastica. Cap. 9.*

nihilominus monachos simulationem virtutis,
& quamvis corda illita sint felle & acerbō
aceto, verba proferre mellea, & orationes
lacteas, ad pietatem, castitatem, summamque
morum severitatem compositas (1); converti
intra claustra monasterii charitatem christia-
nam in graves inimicitias, jurgia, maledicta
contumelias & rixas, nec religionis sanctitate
nec

(1) Ita ut pietas a plerisque jam pro quæstu habeatur,
neque aliam ullam ob causam illi quondam beatæ
& tranquillæ vitæ nos addicimus, nisi ut fictæ pie-
tatis specie laboriosa ministeria effugiamus. *Nilus*
Abbas exercit. monast. Cap. 7.

Ignarus etiam (Monachus) quis scopus sit divinæ phi-
losophiæ jam supercilium pharisaicum adducit, &
ob vestem solam extollit animum, quasi exculta
probe virtute! - - Scopulus pro portu, pro templo
sepulchrum dealbatum, & pro ove lupus deprehen-
sus ad exitium eorum, qui sunt decepti, ex eo
quod apparet. *Ibid. Cap. 8.*

Multi etiam (Monachi) in ædes admissi simulata tantis-
per verecundia & malam, quæ eos urget, famam
persona hypocrisis obtegentes postmodum iisdem
expilatis abeunt, adeo ut totum monastice viven-
di institutum jam publice infametur. *Ibid. C. 9.*

nec instituti norma continendas; (m) rerum omnium desperationem nonnullorum animos occupare, (n) applaudere demum omnes stultæ suæ inscitiae nec addiscere quidquam præter ignorantiam. (o)

Hæc

(m) Ut domus semota habeatur hujusmodi, his qui fugere aut pugnis baculisve inter se voluerint confingere. *Convent. Aquisgranensis. Cap. 40.*

In monachis quoque præsentis sententiæ forma servetur; quos si verborum increpatio non emendaverit, etiam verberibus statuimus coerceri. *Conc. Agathense Can. 28.*

(n) Sunt qui humore cellarum, immoderatisque jejuniis, tædio solitudinis ac nimia lectione, dum diebus ac noctibus auribus suis personant, vertuntur in melancholicam & Hippocratis magis fomentis quam nostris monitis indigent. *Chrysostomus l. e. epistola 125. ad Rusticum.*

Hæc quæ de Patrum acerbiorē reprehensione corruptionis monasticæ protuli testimonia, non sunt quæsitæ ex occulto quodam aut ficto monumentorum genere, sed sumta de medio, ex rebus palam per antistites ecclesiæ gestis, ad concilia delatis, & cum omni orbe christiano communicatis. Quanto moderatius jam hæc vitia movit Physiophilus! Videbat non reformatos fuisse continua moderatorum ecclesiæ correctione, mores monachorum &
in-

Nam si ad monasticum inde ordinem te contuleris, citra primam illam observantiæ conventusque dissonantiam ac nonnullas etiam inter observantes ipsos obedientiæ contentiones & scissuras, ne qua præcipua ignorantie, ambitionis, avaritiæ, ac sollicitudinis temporalis labes intimis eorum præcordiis medullitus inhæserit, etiam atque etiam animadvertendum judicabis. *Concil. Lateranense, sive Quæsum. 17.*

(p) Qui vero pauperes sunt & tenui substantia (monachi) videntur sibi scioli; pomparum ferculis similes procedunt in publicum, ut caninam exerceant facundiam; Alii sublati in altum humeris, & intra, nescio quid, cornicantes, stupentibusque in terram oculis tumentia verba trutinantur, ut si præconem addideris, putes incedere præfecturam. *Chrysost. Epist. 125. ad Rusticum.*

inveteratis per moras longiores vitiis vix
 superesse medicinam. Videbat quoque, quam
 esset hucusque vulgus stultissimis opinionibus
 de tunicæ monasticæ per compita ambulantis,
 mendicantis aut in otio putrescentis sanctitate
 præoccupatum, & remedii votum esse verius
 quam spem; noverat tamen esse festivum
 quoddam & jocosum admonendi genus, quod
 facilius penetret in mortalium animos, quam
 gravis, austera, & omni dictionis illecebra
 nudata veritas. Studuit ergo hac arte delica-
 tis animis obrepere & cum voluptate mederi.
 Melle prælinivit absinthii poculum, ut gratior
 esset palato medicina. Prodesse voluit, non
 lædere, consulere moribus monachorum, non
 officere. Nihilo minus vitiligator, qui actio-
 nem hanc mihi intentavit, leviores esse mo-
 nachologiæ nostræ nugas quam virum gravem
 deceat, & mordaciores quam ut christianæ
 conveniant modestiæ, caluminatur, caputque
 Physiophili anathemate ferit, quod cucullos
 polymorphos, funes multinodosos, centones-
 que cœnosophos leviori joco adsperferit, & fere-
 na fronte sibilare maluerit, quam contracto
 supercilio perstringere vitia monachorum.

Supereſt forte: ut Patres & concilia ec-
 cleſiæ ſeveritate hac animadverſionis ſuæ non-
 nul-

nullos tantum disciplinæ monasticæ affectus castigasse opponat actor, cum in hac quoque centonatorum hominum turba plures & morum probitate, & doctrinæ præstantia celebratissimos viros exstitisse nemini non perspectum sit. Nostis vero Judices! *exceptione* potissimum *firmari regulam*, & ridiculum fore: si simias omnes funambulas esse, modestas, circuratas, innocuas quis diceret, cum docilior quædam per catadramum in foro decurrat, & ad nutum magistri spectaculi causa saltitet. Evanescent certo exigui monachorum virtute & scientia clarorum numerus, si Agapetos, Synisactos, Cœnobitas, Sarabaitas, Anachoretas, Eremitas, & mille monachorum formas, quæ velut salaces, & nocivæ plantæ in generoso ecclesiæ agro, non sine levi lætioris segetis detrimento hucusque propullularunt, in animum revocabitis, & cum paucula illa virtute & doctrina nonnullorum comparabitis ignorantiam, otium, superstitiones, vitia sexcentum millium monachorum, qui hodiedum molestant Germaniam, inundant Italiam, stipant curiam romanam, tolerantur in Gallia, saginantur ambabus manibus in Hispania, adorantur in Lusitania, & patientiam religionemque incolarum utriusque orbis exercent.

Dixi a principio defensionis meæ, actorem falsa, inopportuna, & ridicula in Physiophili accusationem attulisse argumenta; hunc vero in monachologiæ specimine non sacerdotes, sed vanæ religionis sacrificulos communi SS. PP. assensu, idque summa & laudabili cum moderatione infectatum esse. Videor mihi, ni mea me fallit conscientia, utramque orationis partem explevisse; nec jam accusabo adversarium non me magis actione hac sua offendisse, quam vos, quorum annutu publici juris factæ sunt Physiophili facetiæ; Vestrum est iudices reprimere hanc audaciam, ne diuturna impunitate munita aliquando erumpat in perniciem reipublicæ. Vestrum est admonere hominem religiosum: esse modum quendam religionis; placari numen æternum rite perpatrato sacrificio, non muliebri religione; augustum esse munus sacerdotis puri, modesti, gravis, ad aras litantis, sed contemnendas esse excantationes & fraudes personati sacricolæ, piis præstigiis & evocationibus plebem fascinantis; sancta esse & veneranda numina, divos, templa, aras; at non violari ecclesiam. si tollan-
tur

tur nugæ & crepundiæ e medio sacrarii; at impune explodî cucullos, funes, tunicas, larvas, mimos, in atriis templorum circumvagantes. Vestrum est jam ferre sententiam, & si vobis videtur, absolvere Physiophilum, contra vehementem nimiumque superstitiosum accusatorem disputantem, ut & sua sint virtuti & religioni præmia, quæ pridem tulit hypocrisis & superstitio.

COSMÆ NECROTOMI
ANATOMIÆ IN NOSOCOMIO ROMANO AD
S. SPIRITUM PROFESSORIS
ORDINARII

A N A T O M I A
M O N A C H I

AD VIRUM

CL. JOANNEM PHYSIOPHILUM.

Rem acu tetigisti Physiophile! Monachus
non est homo. Quod tu e characteribus
externis empirice tantum suspicatus es, ego
scrutando interiorem machinæ anthropomorphæ
structuram, pragmatice jam expertus sum. At
si quid gloriæ in me redundat, ope anatomiae

H

sen-

sententiam tuam primum confirmatam fuisse, semper honos, nomenque tuum laudesque manebunt, cui inventionis utilissimæ gloria disputari nequit; utilissimæ inquam, quia summorum anatomicorum effata, sæpe toto cælo distantia, sola hac distinctione componuntur: hunc monachos, illum homines dissecuisse, & cum uterque se unum idemque subiectum, hominem scilicet, tractavisse putaverit, accidisse: ut resultantes ex erroneo supposito observationes quam plurimum differant.

Sed rem agamus amice! nec enim tu laudibus meis indiges, nec eas a me expectas, quem a tot annis arctissimo amicitiae vinculo tibi conjunctum esse non ignoras.

Vix famigeratissimum Monachologiae tuæ specimen ad me delatum fuit, cum dubius: an per jocum tantum, ut soles, an serio ex hominum genere monachos expunxeris, hypothesin tuam accuratius indagare proposui. Adferri curavi in theatrum anatomicum no-
so-

focomii nostri plura monachorum cadavera, & juxta leges artis examinavi omnia. Vicit eventus expectationem; inveni enim, comparando horum viscera cum humanis, monachi fabricam internam, & organa ad *digestionem* solum, & *procreationem* destinata esse, nec habere quid commune cum homine præter formam externam, quæ forte causa est, quod actiones humanis simillimas, quamvis involuntarias sæpissime aut instinctu animali solum excitatas, proferat monachus; id quod ejus anatomia, quam judicio tuo subjicio, uberius demonstrabit.

Aperto ventre & remota sentina excrementorum, quæ non sine gravi meo & discipulorum incommodo tantum putredinis exhalabat, ut vel ex unius monachi ventre, si aerem inflammabilem a mephitico nonnihil separares, facile machinam aerostaticam impleres, cui hodie inequitant Galli, & per aera feruntur, partes *vestientes*, seu *integentes* exploravi. Nec differebat cuticula, cutisve ab humana; cuti vero pinguedinem nullam, sed, ut in brutis pluribus & præcipue in simiis solet, pro-

xime membranam carnosam substratam vidi, Ablatis demum musculis abdominis, & remoto peritonæo nonnihil crassiore, in conspectum venit omentum adiposum, vel si mavis, adiposissimum, intestinis instratum & ad os pubis usque procurrens, ut velut pulvinar ventrem tegat, &, ob adipis copiam, coctionem magis promoveat, cum, ut supra monui, principale corporis monastici officium sit, coctio alimentorum, quæ quo magis augeatur, aut nunquam e defectu caloris interrumpatur, monachi, præsertim nudipedes & gymnoprocti ventriculum quoque artificiali quodam omento seu indusio laneo, &, quod plus est, scapulari per ventrem decurrente, vel tunica biplicata supervestiunt, ad exemplum gladiatoris illius, cui Galenus omentum abstulit, &, ne frigore intestina lædantur, ventrem lanis obvolvitur.

Prospexit quoque natura monachis, qui ex instituto nonnunquam jejulant, pinguiore omento; adeps enim in inedia vertitur in alimentum & inescat partes, donec proprium nutrimentum accedat.

Post

Post omentum partem nobilissimam monachi, stomachum, seu ventriculum penitus inspicere studui. Sed vix fidem habebis observationi, vix ipsemet mihi crederem, si non his oculis vidissem, si non his manibus palpassem, si non repetitis observationibus idem semper expertus essem. Ventriculos quatuor detexi, ejusdem omnino structuræ, ut in brutis ruminantibus esse solent; *ventriculum* nempe, *reticulum*, *omasum*, & *abomasum*. Phænomeno hoc tam singulari perculsus mille hypotheses formavi, quarum unamquamque, vix adoptatam, iterum rejeci, & quod æquissimum putavi, tandem nihil statuere, sed examinare singula, & educere corollaria volui.

Ventriculis quatuor animalia ruminantia gaudere pridem Aristoteles & post eum zoologorum unusquisque adnotavit. Num vero & monachi ruminant? Mihi quidem id luce meridiana clarius videtur. Quid enim horarum canonicarum recitatio, vel, ut tu vocas, clamor monachorum certis dierum horis erumpens aliud est, quam ruminatio? quæ post prandium & cœnam potissimum peragitur, ut

repetita in ore cibi masticatio perfectiorem concoctionem promoveat. Fors ideo monachi, rudiore pabulo sese nutriendos, clamant, ejulantque fortius, quam delicatiori alimento utentes, qui psalmos suos tantum murmurant.

Interea hallucinabantur certo Physiographi, qui in brutis, utraque maxilla dentata instructis, unicum tantum ventriculum statuerunt; id quod jam *Riolanus* tacite refutavit, qui in homine — verosimilius in monacho quem pro homine habuit — bis duplicem ventriculum observavit. Si vero monachus ad animalia ruminantia spectat, quaeritur, an in arca Noachi monachus quoque contra commune excidium, orbi sublunari per diluvium intentatum, conservatus fuerit? An unica, an plures primigeniae monachi species, a quibus aliae derivantur, hanc zoothecam universalem intraverint? quod ex sacris paginis conjicere licet, ubi Noë praecepit Dominus: ex animalibus mundis, quibus ruminantia ad censentur, septena & septena, masculum & foeminam in arcem recipere. (a) Ne vero in
ten-

(a) Genes. c. 7.

tentamen philologico - criticum abeat discussio
hæc anatomica, jam ad quadruplicem monachi
stomachum revertamur.

Nosti *Helmontium*, famosissimum illum &
celebratissimum medicum, qui sese miracula
corporis humani a divo quodam magistro edo-
ctum & interiora naturæ profundius scrutatum
fuisse, non sine fide jactitavit, *Helmontium*
inquam sedem animæ in stomacho, tanquam
centrali puncto posuisse. Si sententia hæc
de homine absolute quidem probari nequit,
de monacho tamen extra dubium posita est.
Stomachus monachi enim præest, & domina-
tur omnibus ejus facultatibus; hunc quasi uni-
cum actionum suarum motorem farcire fata-
git; hunc curat, huic studet, hoc repleto
gaudet, cantat, prurit; hic est sedes appeti-
tus; hic nobilissimum monachi officium — di-
gestio — absolvitur; hæc est principalis ejus
pars; quod e continuatione tentaminis mei
anatomici patebit.

Nec obstat, quod ogganiunt *Bartholinus* & reliqua anatomicorum turba: sententiam hanc indignam esse, quæ animæ locum adfignat cibis impuris continuo scatentem; ridiculam, quia voraciores monachi plus animæ habere viderentur, quam minus appetentes; absurdam, cum e fonte tam impuro facultates nobiles dimanare nequeant. At de monacho sermo est, non de homine.

Si enim nobilior anima humana domicilium in cerebro fixit, ut in hoc promptuario idearum proximior sit ad edendas per corpus humanum functiones suas, quo aptius animæ monasticæ sedem collocabimus? quam eo, ubi semper in nutrimento suo natat, aut volutatur, unde vires ad actiones suas producendas continuo haurit. Nec ingrator esse potest animæ monachi ciborum varii generis in ventriculo confluentium aspectus & odor, quam animæ hominis diversissimarum idearum in cerebri medulla enatarum aut excitatarum farrago. Docet demum experientia: monachos eo magis animatos esse & vigere, quo sunt voraciores, & ab anima, si animam appellare licet, monastica, præter digestionem, procreationem,
&

& evacuationem, facultates alias nobiliores nequaquam exerceri.

Opponet forte quispiam actiones quasdam, humanis affines, produci a monachis; sed eas omnes ortum a ventriculo ducere facile explicabimus. Videmus, ut rem exemplo dilucidem, monachos per compita & vias vagari, & imitari circumforaneos apostolos, quos, quia annuntiando quatuor novissima populum ad pœnitentiam & sanctiorem vitæ rationem excitant, missionarios vulgus vocat. Qui sese ad imitationem hujus actionis accingit simius monachus, per dies aliquot lauto convivio stomachum implet. Immerfa cibus anima in *ventriculo*, qui custodiendo cibo crassiori servit, moratur; decomponentes sese circacircum cibi in anima monachi mortis & corruptionis imaginem excitant, quam lamentabili ejulatu auditoribus annuntiat. Detruduntur dein decomposita & macerata alimenta in *reticulum*, ut a fluidis separentur solida. Inhærens his & emota hoc spectaculo anima monachi separationem justorum ab injustis seu judicium universale per os eructat;

evacuatis per ductus naturales sordibus quærit monachi anima in *abomaso* nutrimentum, quod post ruminationem masticatum eo rediit, ut saliva mixtum denuo comminuatur, misceatur, recoquatur, & in chylum, non sine magna fermentatione, mutetur. Hæc fermentatio ignis gehennæ levem quidem sed aliquam tamen ideam parit, quam non sine contorsionibus, & lamentis, ab inani præcipue stomacho excitatis, cum auditoribus communicat monachus. Loculis his tribus ventriculi exhaustis, & extenuatis per jejunium, cucullatis his circulatoribus tempore pseudomissionis præceptum, horror vacui animam monachi in *omasum*, velut extremum asylum, cogit, qui tenuius pabulum & præsertim liquida recipit. Innatans ibi vino & cerevisiæ abluitur ab in hærentibus sordibus, sese agitat facilius, in fereno & spirituofo æthere victitat, & per vocis organa incomprehensibilia paradisi gaudia declamat; en actionem humanæ simillimam, quæ plebem maxime fascinat, & fors oculatissimos observatores in errorem induxit, ut monachum cum homine confunderent, e ventriculi structura declaratam & in actionem pure animale[m] resolutam! En utilitatem anat-

to-

tomix, ad excolendum psychologix studium,
restitutam!

Quod ad stomachi ipsius fabricam, plicas,
orificia & fibras attinet, nihil a communi bru-
torum structura aberrans vidi, præter cru-
stam, calcaream ni fallor, qua, veluti tarta-
ro, parietes & rugosæ ventriculi membranæ
obducuntur, quam a vino, quod copiosius
haurit monachus, deponi suspicor, quia in
omaso potissimum abundat. Id quoque adno-
tandum esse putavi: in fundum ventriculi mo-
nachorum inferi partem meatus fellei, per
omnem stomachum multiplici ramo luxurian-
tem, unde insatiabilis vorandi & bibendi sti-
mulus, perfectior concoctionis operatio, &
fors id explicatur: cur biliosissimum hoc ani-
mantum genus misanthropia æternum laboret,
bilemque in genus humanum continuo evo-
mat.

Non te fugit mi Physiophile! quantum
disputatum fuerit inter medicos: an liquida,
in

in ventriculum recepta, nonnisi per sinuosos renum meatus in vesicam destillent, an vero rami plurimi venæ gastricæ ventriculum perreptent, qui tenuiorem & subtiliorem alimentorum partem exsugunt & immediato ductu ad vesicam deferunt; illi venam gastricam hanc functionem exercere negarunt; hi in medium protulerunt exempla bibonum, qui tantum hauriebant, ut incapacem hujus diluvii stomachum rumpi oportuisset, nisi natura adaptasset portam quandam, per quam absque impedimento in vesicam via recta derivarentur fluida. Dissectiones cadaverum, quas institui, litem facile component. In homine venam gastricam hoc officio vix aut ne vix quidem fungi, in siticuloso monacho autem per eam liquida immediate in vesicam deduci expertus sum, quod dudum *Hunterus*, anatomicorum ævi nostri facile princeps, qui systema vasorum absorbentium tam ingeniose dilucidavit, observasset, nisi e Britannia feliciter exularent monachi, ipsique anthropomorphum hoc animantum genus eviscerandi & cum homine comparandi opportunitas denegata fuisset.

Profecutus officium anatomici descendi in infimum ventrem & Duodenum, Cæcum, Colon, Rectum & intestina reliqua perfecta quidem at non in gyros convoluta, sed fere recta aut tantisper sinuosa vidi, ut in animalibus gulosis & rapacibus, præcipue in lupo, esse consueſcunt, nec dubito cadaver helluonis illius, in quo unum tantum intestinum, signæ forma intortum, vidit *Cabrolius*, a monachi anima quondam vivificatum fuisse.

Inspectis organis primæ coctioni vel chylificationi dicatis, accessi ad ea, quæ ad secundam coctionem seu sanguificationem, & deinceps ad procreationem faciunt. In his primum occurrit hepar, validis abdomini & diaphragmati annexum ligamentis, quatruplo vel quintuplo majus ac in homine, & in lobos plures divisum; magnitudo hepatis a nutrientium copia, & gula monachorum verosimiliter oritur; forma lobata vero probat, internam monachi fabricam vix non eandem esse, quæ in brutis, & *Plempium*, qui jecur humanam semper in lobos divisum esse asseveravit, non errasse, nisi quod eas, quas e dissectionibus monachi hausit, observationes, corpori hu-

humano attribuerit. Adhæret fideliter hepatis vesica biliaria, seu folliculus fellis, in biliosis his animalibus major quam in homine. Subintrans per meatus felleos copiosior bilis, hepar mirum quantum calefacere, digestionem confortare, & corpori monachorum, quod a putredine quoque tuetur, optime conducere debet, ita ut bilem recte cum *Helmontio* balsamum sanguinis monachorum appellares.

In sinistro hypochondrio lien seu splen, crassum satis, &, ut in brutis calidioribus apparet, nigricans, lustravi.

Memineris me, cum de ventriculo monachorum supra egi! *Helmontii* sententiam, quæ animæ, saltem monasticæ, sedem in ventriculo adsignat, amplexum esse; nec jam partes celeberrimi hujus phisici deferam, qui lienem pro organo immediato animæ sensitivæ venditat, per quod vitalis animæ in stomacho residentis actiones determinantur, & in quo intellectus monachorum latitat.

In-

Intimam lienis cum ventriculo connexionem nemo nescit, & si anima monachi in ventriculo habitat, oportet quoque, ut actiones suas exercent per organa ventriculo proxima, cujusmodi lien est, ad sanguinem per totum corpus emittendum destinatum, pluribusque arteriis repletum. Egregie huic opinioni nostræ succurrit celeberrimus quidam Physilogus parisiensis, qui stomacho repleto lienem minoris esse voluminis observavit, quam eo vacuo. Cibis enim farcto ventriculo anima monachi tota absorbetur, & immergitur nutrimentis, nec actiones quasdam alias per totum corpus manifestat, id quod in refectorio cœnobii cujusvis oculis veluti spectare licet, cum illato prandio nemo monachorum loquatur, aut præter instrumenta masticationis quid moveat, sed oculi omnium dapibus affixi hæreant, ita ut unusquisque voluptate vorandi quasi abreptus esse videatur. Hoc intervallo in liene nulla certo producitur actio, & ideo volumen ejus minuitur; decompositis & comminutis in ventriculo his alimentis incipit anima monachi agere, digerere, digesta per canales ordinarios fecernere, & de novo nutrimento sollicita, confortare & excitare nutritionis organa, & hoc in momento tur-

get

get his curis oneratus lien; nec non inde explicabimus, cur lien a nonnullis sedes risus appelletur; pleno enim stomacho contractior lien, per nervorum cum ore communicationem, risum in musculis vultus monachi effingit, qui evanescit iterum, quam primum repletio stomachi cessat. Ut denique omnia, quæ ad lienem pertinent, absolvam, crediderim: quod si, ut opinatur *Plinius*, *Fluddus*, *Fioravanti* & *Russetus*, homo exempto e corpore liene vivere posset, id impossibile fore in monacho, utpote in quo læsionem receptaculorum animæ, stomachi videlicet & lienis, lethalem esse oportet.

In parte superiore regionis lumbaris occurrerunt renes ampli satis, durique, superficie inæquali, & e tessulis quadratis triangularibusve botrytim compactis artificiose compoliti, ruberrimi, multo undequaque adipe circumfusi. Non me latet recentiorum observationibus certum esse: renes unice ad percolandum serosam & aqueam sanguinis partem, eamque per ureteres in vesicam deducendum formatos esse. In monacho
ve-

verò res aliter se habet. Discissis enim renibus tetrum spermatis odorem & ego & circumstantes discipuli perceperunt, nec ullus nostrum dubitavit, hoc in organo, ut pridem, præeunte *Olbasio*, *Sennertus* & *Olaus Wormius* de renibus humanis asseruit, focum ardentem existere, in quo semen coquitur, præcipue quum ad deferenda in vesicam fluida & serosa venam gastricam cum ventriculo communicare supra innuerimus. Renes ergo officina propria sunt spermatis monastici, in qua ignis inexstinguibilis impuræ Cœnobitarum lasciviæ ardet, conservatur adipe circumfuso contra adfluens serum, augetur frictione indusii lanei, cilicii, cinguli, aut funis, & flagellis, renibus nonnunquam illatis, sufflatur.

Renibus incumbere vidi capsulas atrabiliarias, orbiculares fere, & duplo majores, quam renes suos succenturiatos describit *Cassorius*. Repletæ erant humore fœculento, nigro, biliario. Si de usu harum glandularum hodie adhuc inter se altercantur Physiologi, ego earum finem eum esse in monacho pro-

nuntio: ut sperma e renibus descendens & hac vasa præteriens semper bile inquinetur, hocque modo futuræ quoque monachorum generationi, vel si verbo uti licet, ipsis homunculis monasticis, germen bilis inferatur, quam adultior monachus in singulos a tergo, aut in omnes e suggestu aliquando evomat.

Ureteres exiles, tenues & ob immediatam fluidorum e ventriculo in vesicam derivationem vix in alium usum existere in monachis suspicor, quam ut exitus pateat superfluo sero, quod nonnunquam immittitur in renes, ut irritatus aqueo humore ignis eo lætius ardeat. Nec de vesica, quod referam, habeo, nisi quod, si matula corporis in homine dicitur, dolium in corpore monachi appelletur oportet, quod crusta viscosa & elastica e fœce vini concreta circa circum munitum est, ne acrimonia urinæ corrodat, aut copia continentis fluidi disrumpatur.

Taceo vasa spermatica, præparantia, deferentia, ejaculatoria, & cetera ad procreationem pertinentia organa, quæ in monachis junioribus robusta, fini consentanea, & perfecta, in senioribus vero longiori & frequentiori usu exinanita & exhausta semper apparent; testiculos autem silentio præterire nequeo; non enim a vero abhorret, in his spiritum monachorum e spermate recocto & repurgato gigni, indeque per totum corpus diffundi; quam *Galen*i sententiam hodiedum gallus quidam physiologus — e monachorum fors dissectionibus — corroboravit, qui testiculorum & cerebri eandem plane esse materiam docuit. In tenebricosis his testiculorum latebris sedet æternumque sedebit infelix monachorum spiritus & ingenium, fruendi libidine solum occupatum. Ex his ergastulis erumpunt astutiæ, fraudes, blandimenta, impura desideria prurientis monachi, lubrica & ingeniosa veneris certamina, stupra, raptus, & reliqua hujus generis facinora, quæ severa quidem fronte & tristi supercilio, at non pudore & temperantia tegit monachus; nec incapaces tantæ rerum molis testiculos monachorum credas, nam maximi sunt, itaque constituti, ut, si Romanos recte fecisse asserant

jurisconsulti, quod ex lege nemo nisi testiculatus testem agere potuerit, sacrum quoque inquisitionis tribunal optime officio suo prospexisse videatur, cum monachos testes omni exceptione majores esse declaraverit, utpote testiculatissimos. In pene extraordinarium nil observavi, & rem ultra fidem exaggeravit D. Gregorius Nazianzenus (b), dum monachum carnes ampliores elephanto erigere narrat.

Absoluto infimo ventre ad medium & dein ad summum ventrem ascendi. Præplacet mihi hæc anatomicorum in summum, medium, & infimum ventrem divisio præcipue in monacho, qui totus quantus venter est.

Pri-

(b) Vide Muratorii Anecdota græca; epigr. 201. Patav. 1709.

Primæ in thorace occurrentes partes mammæ erant, pilosæ, & subjecta pinquedine elatæ nonnihil. Operæ pretium non esse putavi has dissectioni particulari subjicere, sed annuens tantum opinioni tuæ, quæ monachum mammalibus adcenfet, scalpello interiora thoracis pervestigavi.

Diaphragmati summum consensum esse cum cerebro humano, ideoque delirare hominem læso diaphragmate medici dudum statuerunt; at ego hunc nexum diaphragmatis cum cerebro monachorum, id est cum testiculis detegere non potui. Mente quidem caput monachum dices prurientem, aut inhiantem prædæ; quum vero cerebrum monachorum partibus generantibus proxime adhærere jam demonstravimus, diaphragma hic, quod agat, non habet. Sed esse quandam testiculorum cum musculis oris communionem *Riolanus* ad oculum evicit, qui convulsivum risum sub castratione cujusdam — monachi? — observavit, quem sardonium risum a nervorum, a testiculis ad os ascendentium, vellicatione, &

divaricatione provenire putaverim; Videtur denique diaphragma in monacho adesse solum ad liberiores respirationem, & excrementorum exclusionem.

Post diaphragma ad pericardium — alterum cordis involucrum perveni, quod humore vinoso repletum reperi. Nec displicet Aristotelis sententia, majorem hujus humoris quantitatem a copiosiore potu esse, cujus pars aliqua, roris modo, ex aspera arteria fors in venosam penetrat, ut cor monachi humectet, refrigeret, & exhilaret. Ruptis his claustris cor ipsum curiosius lustravi, quod hucusque pro principe animalis cujusvis parte habui. At aberrat in quavis fere monachi specie cordis forma, magnitudo & materia. In quodam monachi Latrappii cadavere cor plane nullum deprehendi, quam cordis absentiam *Schenkius* quoque olim adnotavit. An a dæmone suffuratum fuerit? ut vult *Bartholinus*, an vita horum alio quodam modo sustentata fuerit, disputationi physiologorum relinquo. E monacho hispano, sacri olim
tri-

tribunalis, quod in hæreticam pravitatem in-
 quirat, officiali, cor pilosum, & hirsutum
 extrahi, quod in latronibus quibusdam se quo-
 que vidisse testatur *Benivenius*, & *Muretus*.
 Cartilagineum cor autem, quale in scelesto
 quodam observavit *Riolanus*, in monacho, sa-
 cræ inquisitionis apud nos præfide, vidi. Cæ-
 terum in omnibus monachis cor minoris est
 voluminis, quam in homine, quia callidius
 est & audacius hoc mammalium genus. Num
 vero in monacho axillæ emunctoria cordis, ut
 in homine, an renum emunctoria dici de-
 beant, dubito, quia hircum potissimum olent;
 Patet ex his, quæ attuli, cor nullius omnino
 momenti, & quasi superfluum nec ad aliud
 quid destinatum esse in monacho, quam ut
 sanguinem venosum ab auriculis acceptum in
 arterias transmittat, totique corpori nutri-
 mentum dispenset, quod officium natura forte
 per hepar supplet in monachorum speciebus,
 quæ corde penitus carent.

Nequit autem monachus carere pulmonibus,
 seu instrumento unico, quo provida na-

tura hoc animal, quod cum sui generis hostibus pugnis dimicat, in perniciem generis humani armavit. Utitur his armis sedulo monachus. Inflat pulmonibus, excitat, desperat, accusat, execratur, excommunicat, anathematizat, & effutiendo dira quæque damnat, & pœnis æternis addicit quotidie genus humanum; addit his convicia, calumnias, detractiones famæ, suggestiones, minas, declamationes, & hac non interrupta pulmonum exercitatione, quæ fixo certis diei & noctis horis latratu, ejulatu, clamore, cantu augeatur, follis instar aerem inspirat fortiter expiratque, & sic pulmonibus tanquam flabello calorem cordis & sanguinis ventillat & refrigerat. Ideo bipartitos monachorum omnium pulmones, magnos, elasticos, molles, flexiles semper vidi, & conclamatum esse de monacho arbitror, cujus pulmones vitio quodam, quod plenum eorum usum impediret, laborant.

Adnati huic folli canales minores ramosi
coeunt tandem in fistulam, quam tracheam,
seu asperam arteriam appellamus, per quam
aer

aer adfertur pulmonibus, & in cujus suprema extremitate seu larynge vocis modulatio perficitur. Nil differt in monacho a communi & ideo in contractione, exsiccatione, humectatione vocalis hujus fistulæ potius, quam in ejus figura causam diversi in quavis monachorum specie clamoris quærendam esse existimo; experti sumus ab abundantia potus & oleoso humore contrahi tracheam & raucam fieri, exsiccatione autem intendi, & clangosam evadere; inde profundus, rancus, ingratus, asper, nasalis, dissonus, tremulus vocis sonus in bibulis, ichthyophagis, aut oleo vitæ tantibus monachorum speciebus; in illis autem, quæ fiti æterna cruciantur, vox clamorosa, & clangosa; quamvis non diffitear, fistulæ pulmonariæ & maxime laryngis amplitudine, angustia, brevitæ, longitudine, & ut Hippocrates innuit, nimio vel moderatiore veneris usu in singulis monachis aliquam vocis mutationem produci posse.

Adstat tracheæ non ignobilior altera fistula, œsophagus nempe, a faucibus recta descendens in ventriculum, ut per hoc infundi.

bulum appetenti animæ nutrimentum brevissima via advehatur. Utrumque hunc canalem ambit, & continet collum, per quod summus venter cum medio conjungitur, crassius in nonnullis monachorum speciebus, depressum in omnibus. Hæc colli seu cervicis depressio, & dorsum incurvatum, quod in sceletis monachorum passim spectare licet, videtur doctissimum italorum physicum in errorem induxisse, qui nuper plane hominem a natura eo destinatum esse prædicavit, ut prono corpore quatuor innixus pedibus ingrediatur; ego vero ex eadem hac colli & dorsi structura præsupposui: monacho perpaucum esse cerebri, & nequaquam mobile; cum enim erectos ad fidera vultus tollere nequeat, cerebrum fixum esse oportet, quia mobile, & ponderosius in depresso capite per gravitatem suam ex adsignato sibi loculo excideret; & cum proprium monachi cerebrum alio in loco, capiti e diametro opposito, lateat, in hujus granio vix tanti voluminis esse posse suspicatus sum ac in brutis omnibus, quæ capite depresso incedunt.

Nec fefellit me opinio; dissecto enim capite cerebri quidem nonnihil, substantiam vero medullarem & cerebellum nullum conspexi. Nec a vero est ablimile idem phænomenon frequentius in pluribus Francisci & Dominici monachis observatum fuisse, quia utriusque hujus speciei lumina *Thomas Aquinas*, & subtilissimus *Scottus* ne cerebrum quidem ullum ad vitam humanam necessarium esse docuerint. Fors & ideo capite raso incedit monachus? Si enim ad ornandum cerebrum capillos pertinere pronuntiant physiologi, an opportune ageret monachus, qui prætenderet hederam cauponæ, quæ vino caret? Pascunt vero barbam voraciores nonnullæ monachorum species, ut, quod operæ pretium est, exornent, & venerabiliorem reddant portam, quæ machinam masticatoriam, cibos ad faciliorem concoctionem præparantem, claudit, in qua prima fit cibi apprehensio, & per quam ingeruntur in ventriculum alimenta corporis & animæ monasticæ.

Reliqua capitis & vultus forma ab humana non discrepat; nec jam his omnibus plura addam, ne patientiam tuam fatigem, præsertim cum primum ex subsecivis monachorum dissectionibus, quas omni studio prosequar, muscutorum, artuum, arteriarum formam, & nexum, nec non ossium compagem, & horum omnium differentias & aberrationes extricare licebit, quæ si digna attentione tua credidero, tecum communicare non intermittam.

Interea ex his, quæ attuli, observationibus argumentari poteris: stomachum, lienem, pulmones, & genitalia partes esse principales monachi, cujus anima in ventriculo, intellectus in liene, spiritus in testiculis, arma in pulmonibus hærent, & vix pro miraculo haberi posse, si monachus absque capite ambularet aut transfixo corde loquatur. Esse demum monachum nequaquam hominem, sed animal anthropomorphum, non ratione sed instinctu solum naturali agens, in quo proprie

Cor

Cor nil agit, pulmo loquitur, fel commovet
iras,

Ventriculus cogitat, testiculi sapiunt.

Vale!

Dabam Romæ in Nosocomio

S. Spiritus V. May.

1784.

3.

2.

1.

8. a.

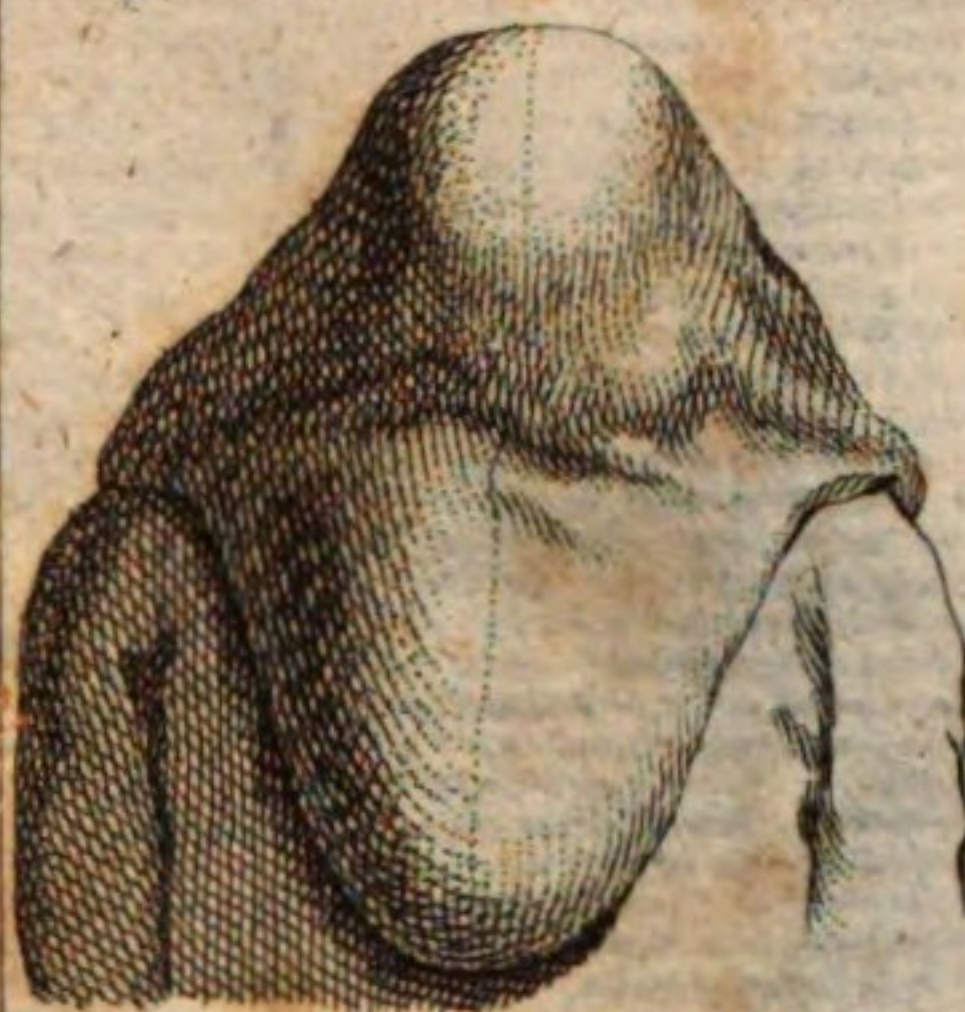
5.

4.

8. b.

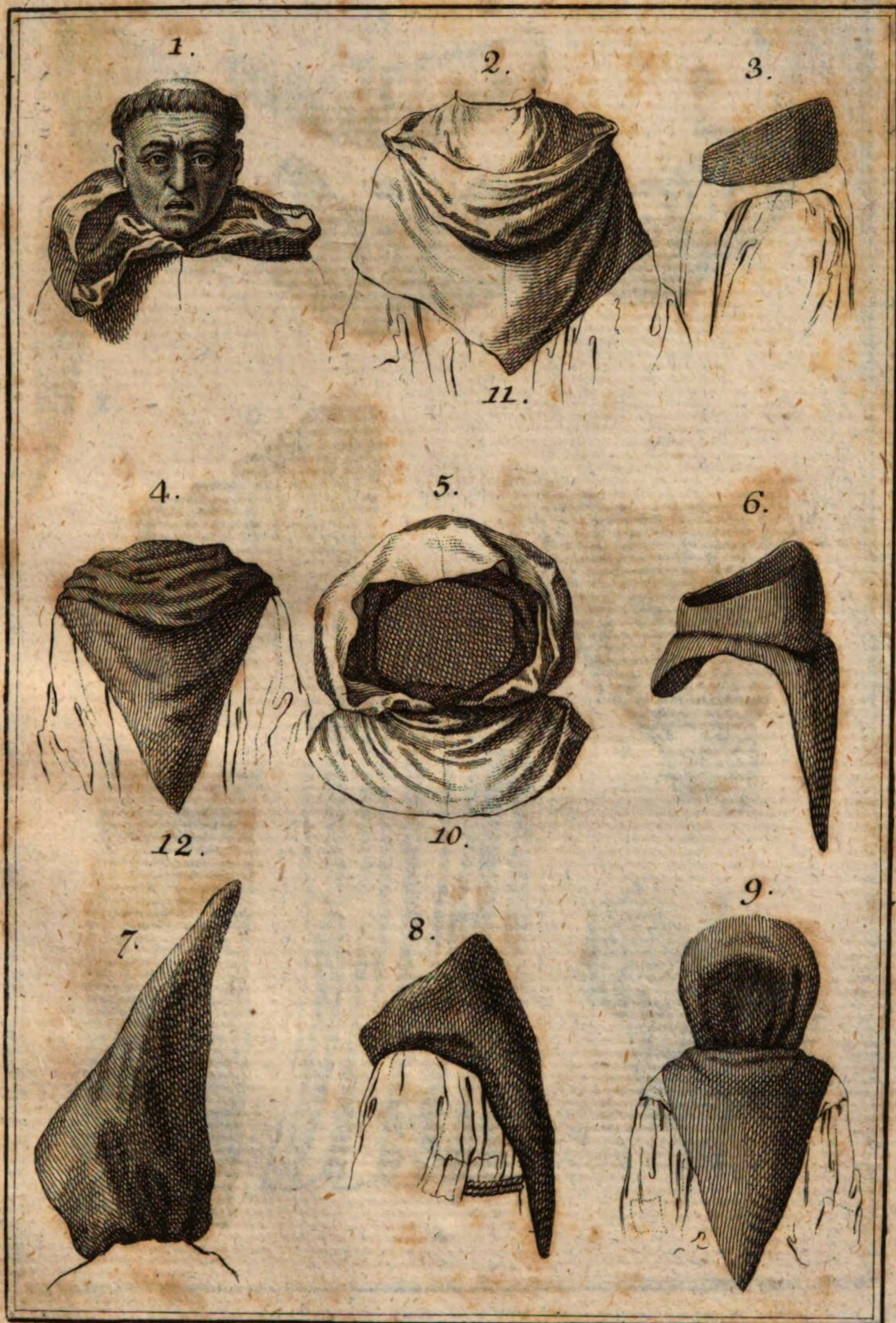
7.

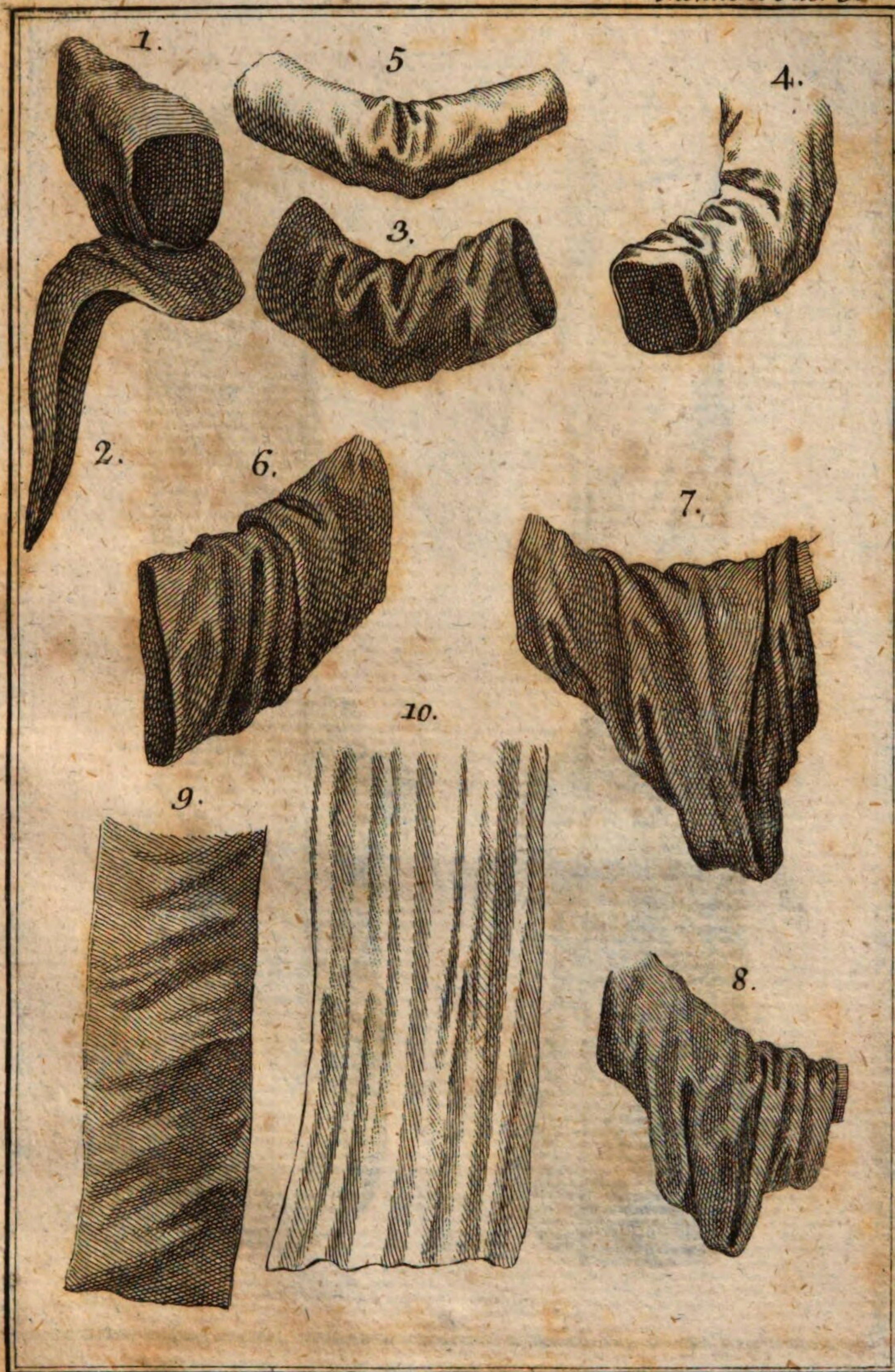
6.

1.

2.

3.

4.

1.

2.

3.

4.

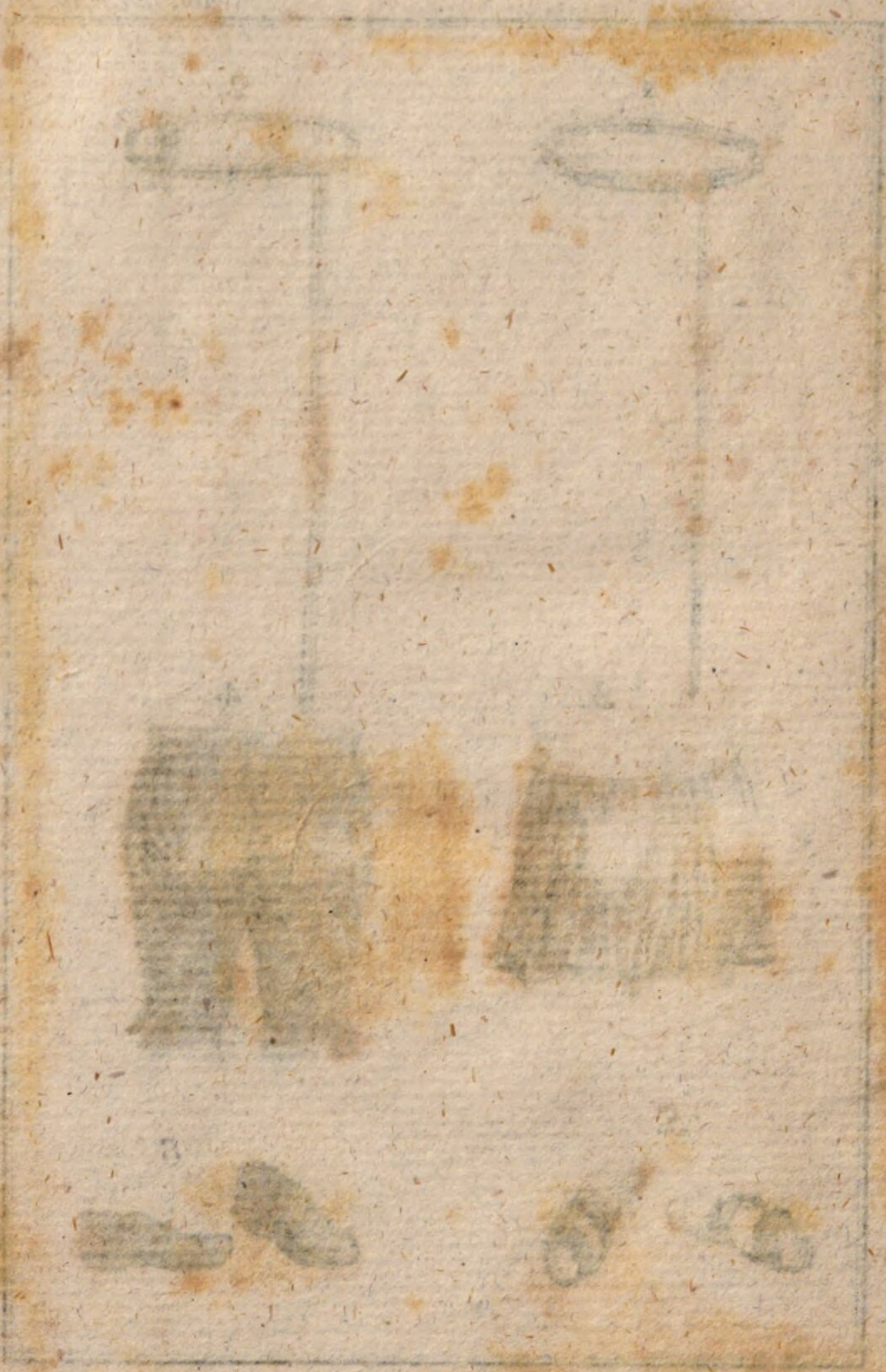

5.

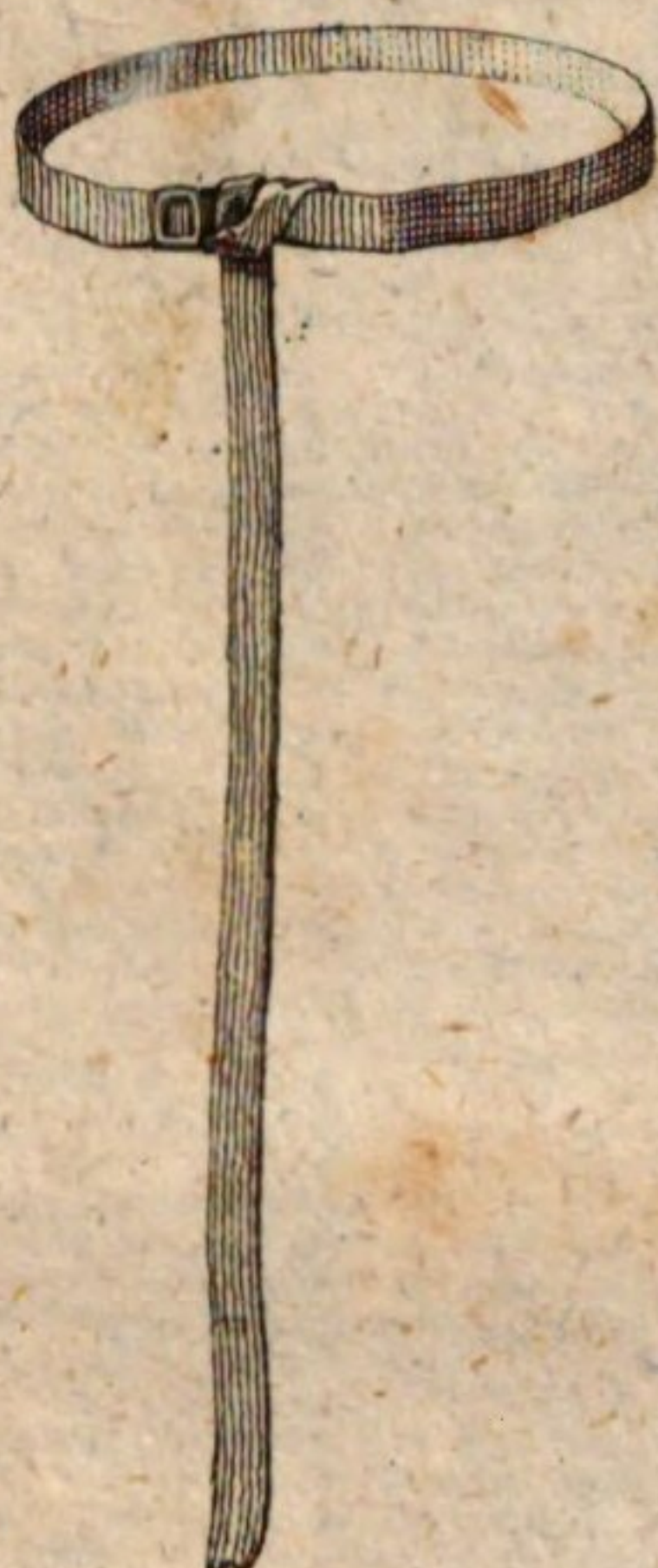

6.

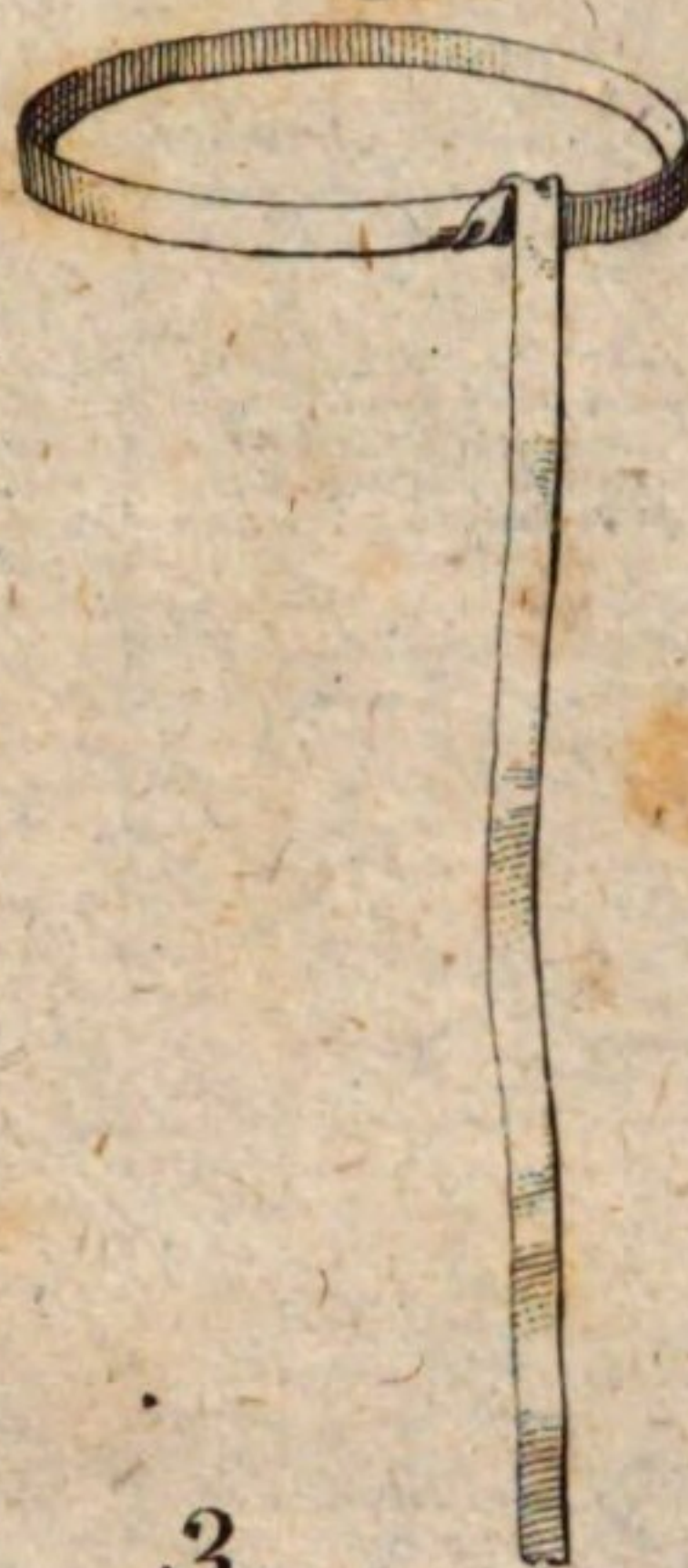

1.

2.

3.

4.

6.

5.

Born, Ignaz von,

Monachologie nach Linnäischer Methode

Frankfurt u.a. 1802

Passau, Staatliche Bibliothek -- S nv/Nd (b) 222

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11345002-4